

FUGLEÅRET 1995

Vår Fuglefauna Supplement nr. 2 (1998)

Medlemstidsskrift for
Norsk Ornitologisk Forening

Sjeldne fugler i Norge i 1995

Rapport fra Norsk sjeldenbetskomité for fugl (NSKF)

Fugleåret 1995 supplerte den norske artslisten med to nye arter; mongolpiplerke *Anthus godlewskii* og kanadalo *Pluvialis dominica*. Mongolpiplerka (bildet) hadde tilhold på Nordsileiret, Steinkjer (NT) i perioden 3.-13. 11.1995. Foto: Morten Vang.

Av **Torkild Jensen & Alf Tore Mjøs**

Dette er årsrapport nr. 20 og meddelelse nr. 22 fra NSKF. Rapporten inneholder hovedsakelig observasjoner fra 1995, men hittil upubliserte funn fra tidligere år er også inkludert. Håkon Heggland, Runar Jåbekk, Nils Helge Lorentzen, Sebastian Ludvigsen og Øivind Syvertsen har kommet med kommentarer til artikkelen.

Saksbehandling

I denne rapporten behandles totalt 302 saker. Funnene som publiseres her er sluttbehandlet på tre møter i august og november 1996, samt april 1997. 199 (66%) saker er godkjent, 85 saker (27%) er ikke godkjent og 18 saker (6%) er henlagt. 85 (43%) av de godkjente sakene var dokumentert. Som for 1993 og 1994 dreier mange av de henlagte sakene seg om funn av «mellomskarv», *Phalacrocorax carbo sinensis*. For mer informasjon om bakgrunnen for dette, se Gustad (1995). I tillegg har NSKF behandlet en konsultasjonssak, to saker er trukket av observatøren og en sak er returnert til LRSK for behandling. For øyeblikket har NSKF 40 saker til avventing av ulike årsaker (sakene er sendt til konsultasjon, dokumentasjon mangler el-

ler NSKF ønsker å vurdere funnet nærmere av ulike årsaker). Syv av de godkjente funnene gjelder AB-arter (stivhaleand) mens tre observasjoner er plassert på B-listen. Dersom en observasjon savnes i rapporten, kan det skyldes at den enten står på avventing inntil videre eller at NSKF ennå ikke har mottatt den. Observatører som har opplysninger eller spørsmål om observasjoner, bes ta kontakt med NSKFs sekretær.

Noen hovedtrekk fra forekomsten

Tabell 1 gir en områdevis oversikt over antall sjeldenhetsfunn. I forhold til normalt er Trøndelagsfylkene og Nordland overrepresentert, mens det særlig fra Vestfold er innrapportert få funn. For noen fylkers vedkommende har nok lite aktivitet, manglende innsending og dårlig funksjon hos LRSK mye å si for påvisning av sjeldenheter. Rogaland har, ved siden av å være et «naturgitt» godt sjeldenhetsfylke, også meget god dekning i felt. Ser man på antall funn totalt, kommer 1995 forholdsvis godt ut sammenlignet med blant annet 1993 og 1994 (Gustad 1995). Den noe trege innrapporteringen av sjeldenheter her til lands gjør det vanskelig å sammenligne ulike år,

men 126 godkjente funn foreløpig fra 1995 er noe høyere enn totalene for 1993 og 1994 nevnt i forrige rapport (Gustad 1995). Dersom man tar ut funnmassen av spurvefugler alene, står 1995 igjen som et bra år for arter hjemmehørende i sørligere deler av Europa, mens de østlige artene hadde en forholdsvis mager høst.

Nye arter, underarter og hybrider for Norge

NSKF har godkjent tre nye arter for Norge siden forrige rapport: Slangeørn *Circaetus gallicus* (1988), kanadalo *Pluvialis dominica* (1995) og mongolpiplerke *Anthus godlewskii* (1995). Funnet av kanadalo som er publisert her blir regnet som Norges første, siden tidligere godkjente funn nå er revurdert og underkjent. I tillegg er et funn av et nytt hybridkompleks godkjent: hybrid amerikablesand *Anas americana* x brunnakke *Anas penelope*/sørblesand *Anas sibilatrix*. Funnet av gransanger *Phylloscopus collybita* tilhørende underarten *tristis* som publiseres her, blir også å regne som landets første. Antall arter (A- og AB-arter) på den norske avifaunistiske listen er dermed kommet opp i 456. Imidlertid

Tabell 1. Fordeling av rapportens sjeldenhetsfunn områdevis i Norge.

Område	< 1995	1995	Sum
Svalbard, Jan Mayen og de arktiske havområder	1	1	2
Havområdene utenfor Norskekysten N	0	0	0
Havområdene utenfor Norskekysten S	0	0	0
Finnmark	7	7	14
Troms	2	0	2
Nordland	4	7	11
Nord-Trøndelag	1	16	17
Sør-Trøndelag	8	8	16
Møre og Romsdal	2	3	5
Sogn og Fjordane	0	0	0
Hordaland	3	9	12
Rogaland	14	33	47
Vest-Agder	15	16	31
Aust-Agder	2	0	2
Telemark	4	8	12
Vestfold	0	3	3
Buskerud	1	2	3
Oppland	2	2	4
Hedmark	0	1	1
Oslo og Akershus	3	4	7
Østfold	4	6	10
Norge	73	126	199

har noen arter gått ut etter revurdering, slik at det reelle tallet pr. dags dato er noe lavere, men dette vil bli oppsummert i en egen rapport.

Innleveringsfrist for sjeldenhetsaker

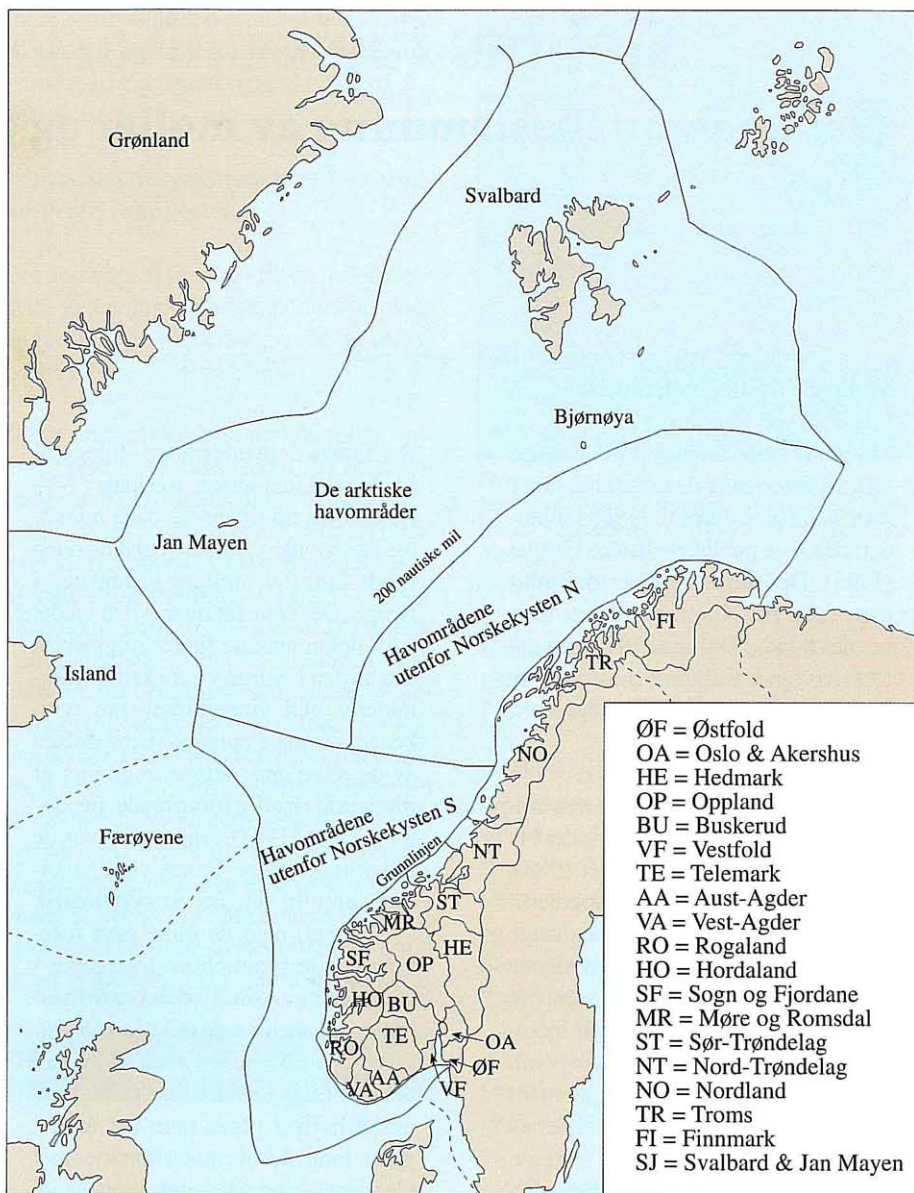
Observasjoner som ønskes publisert i førstkommande sjeldenhetsrapport må sendes LRSK innen 1. februar året etter observasjonsåret. LRSK må så videresende disse til NSKF innen 15. februar. NSKF vil også behandle saker som kommer inn etter denne dato, så langt det lar seg gjøre.

Endringer på rapporteringslisten

NSKF har fjernet to underarter fra innrapporteringslisten: Tundragås, underart *A. a. flavirostris* («grønlandsk tundragås») og storskarv, underart *P. c. sinensis* («mellomskarv»).

I tillegg har NSKF valgt å fjerne hybrider der kanadagås *Branta canadensis*, stripegås *Anser indicus* og snøgås *Anser caerulescens* er innblandet, fra innrapporteringslisten. Endringene gjøres gjeldende fra og med 1. januar 1997.

«Mellomskarv» tas ut av innrapporteringslisten dels med bakgrunn i omtalen i siste NSKF-rapport (Gustad 1995), dels siden underarten nå antas å være regulært opp-tredende flere steder i Norge. De første

Figur 1. Oversikt over de ulike rapporteringsområdene i Norge. Områdeinndelingen følger fylkesgrensene, mens spesielle regler gjelder for havområdene. Svalbard, Jan Mayen og de arktiske havområder regnes som ett område, og har sin egen LRSK (adresse side 61). Observasjoner fra havområdene utenfor Norskekysten N (nord for polarsirkelen) skal sendes til LRSK-Troms, mens observasjoner fra havområdene utenfor Norskekysten S skal sendes til LRSK-Rogaland.

hekkefunnene, som allerede er rapportert, bør imidlertid oversendes NSKF. De nevnte gåsehybridene tas ut siden de oftest oppstår i parker og dermed er av mindre faunistisk interesse. Ofte er det umulig med sikkerhet å si hvilke arter som er innblandet i hybridiseringen, da bestemmingslitteratur på gåsehybrider er vanskelig å oppdrive.

Det er imidlertid ønskelig at LRSK fortsetter å samle inn observasjoner av disse underartene og hybridene for å kartlegge bedre de lokale forekomstene av formene.

Råd til rapportørene

Alle som har observasjoner av arter/underarter som er ført opp på sjeldenhetslisten

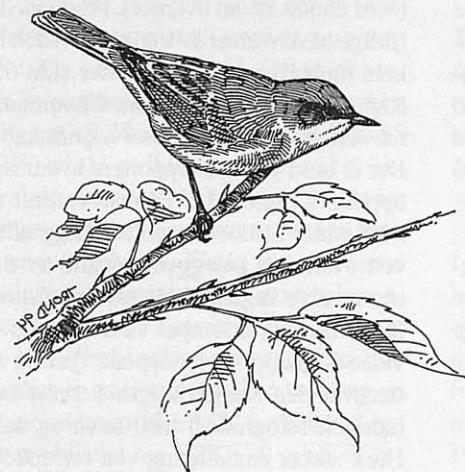
eller som er nye for landet, samt hybrider (med unntak nevnt ovenfor), bes sende utførlige beskrivelser av fuglen(e) til den lokale rapportkomiteen (adresser side 61). Rapportér også funnsted med kommunenavn, funndato og alle observasjonsdatoer. Det er også viktig å rapportere hvem som oppdaget fuglen, hovedobservatører og flest mulig medobservatører! **Legg alltid ved eventuelt beleggsmateriale av den observerte fuglen, hvis sådant finnes!** Dette kan for eksempel være fotografier, video-/filmopptak, lydopptak, fjær og rester av fuglen. Merk beleggsmaterialet nøye (spesielt fotografier) med navn og dato. Husk sikker emballering ved forsendelse av beleggsmateriale. NSKF må ha belegg (eller kopi av dette) i sitt arkiv. Derfor er

Om underartsbestemming av møller og gransanger *P.c.tristis*

Møllere av østlig opprinnelse

Møller av underarten *blythi* har lenge stått på listen over de arter/underarter som skal rapporteres til NSKF, inkludert den siste publiserte listen i Gustad (1995). Det finnes også en del tidligere funn fra Norge publisert, bl.a. nevnes 8 ind. i Haftorn (1971), en del funn er også tidligere godkjent av NSKF og publisert i ulike rapporter, totalt ca. 15 norske funn.

En bestemmingsartikkel som behandler ulike taxa/underarter av møller ble publisert i *British Birds* (Baker 1988), noe mange observatører og ringmerkere har fått med seg. Ikke like mange har fått med seg kritikken av denne artikkelen (Svensson 1990), som slår fast at forskjellene mellom vår hjemlige *curruca* og den østasiatiske *blythi* er så små at de kun kan redegjøres for ved sammenligning av lange serier av individer, enten skinn eller et stort antall godt beskrevne og målte individer. Bestemming av enkeltindivider av *blythi* er således ikke mulig, og NSKFs vurdering blir derfor at underarten fjernes fra den norske listen, tidligere godkjente funn er å anse som ikke holdbare. Det bør nevnes at i Sverige har man ingen godkjente funn av *blythi*.

Illustrasjoner ved Trond Haugskott

Det finnes flere underarter i tillegg til *blythi* som kan tenkes å opptre i NV-Europa fra tid til annen, både *minula* og *althaea* har vært inne i diskusjonen rundt funn av møllere seinhøstes i Norge. Det er hevet over tvil at en del godt dokumenterte fugler ringmerket om høsten i Norge viser ekstreme karakterer, bl.a. vingeformel som avviker fra normale *curruca*. Utbredelsen av de ulike underartene av møller er imidlertid rimelig forvirrende, og kartet i Baker (1988) som angir hvor de ulike underartene finnes virker nærmest umulig sett fra en systematisk synsvinkel, med de ulike taxa forekommende innimellom hverandre i store deler av Asia. Til dels brede overlappsoner mellom de ulike taxa bidrar til å gjøre situasjonen enda mer kompleks, i tillegg er det i noen områder uklart hvilket taxon man har med å gjøre. Inntil det eventuelt kommer mer klaggjørende bestemmingslitteratur, vil innsendte saker som omhandler «østlige møllere» bli henlagt og arkivert, men NSKF er likevel svært interessert i å få tilsendt beskrivelser av mistenkte individer. Et slikt materiale vil gjøre NSKF i stand til å bidra til fremtidige artikler om problemet, og til å ta avgjørelser hvis/når eventuelle banebrytende publikasjoner ser dagens lys. Kun fugler som er innfanget for ringmerking er aktuelle i så måte. Innsendte beskrivelser bør inneholde gode standardmål som vingelengde, halelengde og nebbmål, dessuten vedlagte bilder som viser vingeformel og tegninger på de ytre halefjærene i tillegg til «vanlige» håndbilder.

Gransanger *P.c.tristis*

Underartsbestemming av gransanger *P.c.tristis* ble diskutert på den andre konferansen til Association of European Rarities Committees (AERC) på Helgoland, Tyskland i oktober 1993. Diskusjonen klargjorde at mange gransangere fra Øst-Europa tilsynelatende viste mange eller alle karakterene til *tristis*. Det er derfor utelukkende fugler innfanget for ringmerking som kan bestemmes, feltobservasjoner underkjennes automatisk. Lokkelyd som beskrevet for *tristis* utelukker ikke såkalte «*sub-tristis*», østlige fugler med draktkarakterer intermediære mellom *abietinus* og *tristis*, (også kalt *fulvescens*). Det ble antatt at klassiske *tristis* er mye sjeldnere i Vest-Europa enn tidligere antatt, de ulike landene ble derfor anmodet om å ta underarten inn på sine lister over arter/underarter som krever godkjenning. Dette ble innført med tilbakevirkende kraft i Gustad (1994). NSKF kan ikke gjøre annet enn å ta stilling til hvorvidt en beskrivelse er tilfredsstillende i forhold til de karakterene som er gitt av Svensson (1992) for bestemming av *tristis*. Innsendte saker må inneholde en nøyaktig beskrivelse av farger på nebb, bein og hele fjærdrakten. Fargene på oversiden, særlig overgangen mellom overgumpen og ryggen er særdeles viktig. Beskrivelsen bør ledsages av gode bilder tatt ovenfra for å vise gradforskjeller av fargetoning på oversiden, samt bilder fra siden og av vingeformel.

det sterkt ønskelig at innsendt belegg kan beholdes av komiteen! Innsendte videokassetter vil bli returnert, men videoopptak **skal** sendes inn som VHS. Det har kostet inntil 250 kroner å få overspilt video fra mer ukurante format, disse utgiftene har komiteen ikke råd til. Husk at bilder kan være til stor hjelp, selv om de er dårlige og uskarpe. Selv om en har bilder av fuglen(e), bør det utarbeides en beskrivelse. Tegn gjerne en feltskisse! Det gjør det ofte lettere for komiteen å forstå beskrivelsen.

Legg særlig merke til den uthevede setningen i dette avsnittet - mange saker hvor det finnes belegg, kommer til NSKF uten. Slike saker vil **ikke** bli behandlet før dette er innsendt, og vi ber de ulike LRSK om å vie dette problemet særlig oppmerksomhet. Det sparer oss mye unødig arbeid og porto-utgifter. Storparten av de sakene som står på «avventing» pr. dags dato er havnet i den kategorien av den grunn, ikke fordi NSKF er trege med å få tatt avgjørelser.

NSKFs sammensetning og arbeid

NSKF har hatt følgende sammensetning det siste virksomhetsåret: Rune Günther Bosity, Østfold; Andrew W. Clarke, Vestfold; Håkon Heggland, Vestfold/Finnmark (ny); Tor-kild Jensen (sekretær), Buskerud (ny); Runar Jåbekk, Vest-Agder; Nils Helge Lorentzen, Vest-Agder (ny); Sebastian Ludvigsen, Oslo, Alf Tore Mjøs, Hordaland (ny); Øivind Syvertsen, Akershus.

Jørn R. Gustad har gått av som sekretær siden forrige rapport. Andrew W. Clarke gikk ut av komiteen fra august 1996 og Rune Günther Bosity i praksis fra august 1996 (offisielt fra februar 1997). Alle tre takkes varmt for sin mangeårige og verdifulle innsats!

I tillegg til den ordinære saksbehandlingen har komiteen i 1996 og 1997 hatt et betydelig ekstraarbeid med revurderingssaker i forbindelse med den kommende sjeldenhetsboken. Det har vært arbeidet aktivt med å ta inn et etterslep på tilbakemeldinger på observasjoner, slik at komiteen nå er å jour. Bunken av avventingssaker er også betraktelig redusert. Dokumentasjon er kopiert og tilbakesendt. Samtlige NSKF-saker er nå innlagt på en database, noe som letter arbeidet i komiteen betraktelig.

Takksigelser

En takk rettes til alle observatører, rapportører, fotografer, LRSK-medlemmer og

andre som har bidratt i NSKF-arbeidet. Jørn R. Gustad og Terje Lislevand takkes for grundig arbeid og rettinger til første og andre utkast av rapporten.

Forklaring til systematikk og forkortelser brukt i rapporten

Det henvises til Gustad (1995) for en nærmere gjennomgang av rapportens struktur og forklaring av aldersangivelse og draktbenevnelser.

Opplysningene er satt opp i følgende system: (1) fuglens norske navn, (2) vitenskapelig navn, (3) antall funn/individer i parentes (funn/individer før rapportåret - funn/individer i rapportåret, (4) eventuell årstalls- og områdebegrensning av (3), (5) eventuell hekking, (6) år, (7) fylke, (8) antall, kjønn, alder og i noen tilfeller funnomstendigheter, for eksempel «syngende», (9) lokalitet og kommune, (10) dato(er), (11) * bak dato angir positivt belegg, og en klamme med symbol som angir beleggets form (F - fotografi, V - video/filmopptak, L - lydopptak og D - drept/funnet død, om den er innsamlet og hvor den er oppbevart, (12) observatører, (13) kommentarer til observasjonen, (14) utbredelsesområde er grovt angitt i parentes og (15) funnkommentarer.

Godkjente saker Accepted records

- Svarthalsdykker** *Podiceps nigricollis* (14/16-1)
1985 MØRE & ROMSDAL: Ullasundet, Haram 17.3 (H.C.Alsvik, A.O.Folkestad, E.Karlsen).
1995 ROGALAND: Gardsvik, Haugesund 25.-31.12 og inn i 1996* (F) (B.O. Høyland, S.Folkedal, J.K.Ness m.fl.). Fargebilde i *Vår Fuglefauna* 19 (1) s. 41 og 20 (3) s. 133.

(Europa, Asia og Afrika). Fuglen fra Haugesund representerer første vinterfunn siden det første funnet i Norge — ett indskutt ved Tvedestrand, Aust-Agder vinteren 1863/64. Fuglen fra Haram er tidligste vårfunn, det er mulig det dreier seg om et overvintrende individ også i det tilfellet. Det er også første funn i Møre & Romsdal. I Sverige hadde man i 1995 en oppsiktsvekkende økning av antall hekkende par i Hornborgasjön, til 62 par (Tyrberg 1996). Det er ikke avskrekkende langt herfra til Østfold, som har en rekke potensielt bra lokaliteter. Får vi en hekking i Norge om ikke altfor lenge? For identifikasjon og oppsummering av norske funn, se Tveit (1997).

Denne svarthalsdykkeren *Podiceps nigricollis* hadde tilhold i Gardsvika, Haugesund (RO) fra 25.12.1995 og inn i 1996. Foto: Jan Kåre Ness.

- Gulnebblire** *Calonectris diomedea* (4-1)
1995 VEST-AGDER: Lista fyr, Farsund 22.7 (R.Jåbekk, E.S.Nilsen).

(Middelhavet; utenom hekkesesongen også i N-Atlanteren nord til Storbritannia). Første funn siden 1988. De tidligere funnene er alle fra Vestfold i perioden 1983-1988. Dette er det mest sommerlige funnet hittil, og mer i samsvar med funnmønsteret fra Storbritannia. De tidligere funnene er alle fra perioden 7.8 - 19.10.

- Storlire** *Puffinus gravis* (27/29 - 1) etter 1925
1995 NORD-TRØNDELAG: Sklinna, Leka 26.9 (M.Vang).

(Tristan da Cunha, Goughøya og Falklandsøyene; utenom hekkesesongen i store deler av Atlanterhavet). Første funn fra Nord-Trøndelag. Høstfunn er dominerende hos denne arten, hvis vandringer har mange likhetstrekk med grålirens. Det virker imidlertid som om storliren har en utpreget motvilje mot å bevege seg inn i den NØ delen av Nordatlanteren, den blir derfor påfallende sjelden langs norskekysten i forhold til den opptreden den viser i sørvestlige deler av Storbritannia. De norske individene fordeler seg slik over årets måneder: Jan 2, feb 2, juni 2, juli 3, aug 5, sept 8, okt 4, nov 2. Ett funn fra 1927 er udatert. Danmark hadde ett funn høsten 1995, et indtrekkende Blåvands Huk 24.9.

- Rørdrum** *Botaurus stellaris* (52/55 - 0)
1971 VEST-AGDER: Slevdalsvannet, Farsund 23.1 (K.Olsen).
1976 VEST-AGDER: Slevdalsvannet, Farsund 19. og 26.12 (K.Olsen).
1984 VEST-AGDER: 2K Skålevik, Flekkerøy,

Kristiansand 17.-19.3, f. død 13.4. (T.O.Berntsen, T.E.Hansen, S.Knut- sen). Fuglen er omtalt i *Kr.sand Muse- ums årbok* for 1984, og befinner seg i samlingene der (R.Solheim i brev).

- 1986 AUST-AGDER: Prestneset, Bygland «en gang i september» 1985/86/87, år- stall usikkert (A.G.Haugå).
- 1994 AKERSHUS: Årnestangen, Rælingen 12.9 (K.Eie)

(Eurasia fra Spania til Stillehavet og Af- rika). Det går tydeligvis er skarpt skille like utenfor våre landegrenser, et skille som rørdrummen ikke vil krysse for å hekke. Rørdrummen er i stadig økning i våre na- boland, i Danmark registrerte man 192-231 paukende hanner i 1995, det høyeste antall i nyere tid (Søby *et al.* 1997). På bakgrunn av det er det nesten utrolig at ingen ble reg- istrert her hjemme. Observasjonene nevnt i denne rapporten representerer fire nye funn, det gamle funnet fra 1971 er tidli- gere omtalt og allerede medregnet i den norske funnoversikten. Det publiseres li- kevel her som godkjent, siden det ikke tid- ligere har vært formelt behandlet av NSKF.

- Egretthegre** *Ardea alba* (38/40 - 4)
- 1992 NORDLAND: Straumøya, Bodø 21.6* (F) (H.Misund, M.Misund, G.Noel, R.Noel).
- 1995 ØSTFOLD: Øra, Fredrikstad 23.6* (F) (T.Andersen, D.Faye-Lund m.fl.). AKERSHUS: Årnestangen, Nordre Øyeren, Rælingen 21.-22.6 (T. Peder- sen).
- VEST-AGDER: Lista fyr og Verevågen, Farsund 10.-11.4 (R.Jåbekk, B.H. Flakk, J.K.Skjelnes).
- ROGALAND: Lundarsøyla, Finnøy 29.4-1.5 (K.-O. Hauge, A.Hauge, I.Hidle m.fl.).

(Nesten kosmopolitisk; men svært lokal ut- bredelse i Europa). Funnmassen i 1995 betraktes som fire funn av tre fugler, fun- nene i Akershus og Østfold regnes som tro- lig samme fugl. Funnet fra 1992 er muli- gens samme fugl som ved Kjellerhaug- vatnet, Vega, Nordland 24.7.-7.9.1992 (Gustad 1994). Fuglen fra Lista er det tid- ligste vårfunnet i Norge hittil.

- Stork** *Ciconia ciconia* (78/85 - 3) etter 1920
- 1978 ØSTFOLD: Seutelva, Onsøy, Fredrik- stad 11.4 (G.Iversby).
- 1981 TROMS: Ibestad 16.5* (F) (S.Hansen). Foto i *Villmarksliv*.
- 1995 TELEMAR: Børsesjø, Skien 5.-12.6* (F) (E.Reiersen m.fl.). BUSKERUD: Flesberg, Flesberg pri- mo/medio mai (E.Moen).

- VEST-AGDER: Hassel, Farsund 16.5 (B.Midthassel).
- ROGALAND: Søylandsvannet, Hå 17.5* (F,V) og Kyllsvatnet, Sandnes 18.-21.5 (M.Dagsland, M.Kersbergen m.fl.).
- HORDALAND: Kalandseid, Bergen 25.-26.5 (K.W.Oddekalv, O.M.Osa- land, R.Vikøren, M.Fredriksen m.fl.).

(Eurasia og Sør-Afrika; overvintrer i Af- rika). Funnene i 1995 regnes som fem funn av tre individer. Funnserien Vest-Agder/ Rogaland/Hordaland regnes som trolig samme individ. Storker er store og karak- teristiske fugler som oppdages lett bl.a. fordi de som regel sitter eksponert. Ofte alarmeres fuglekikkere av «vanlige folk», eller disse sender selv inn beskrivelse. Fem funn må regnes som et godt år. Fuglen fra Østfold kan være identisk med et individ fra Nordby, Østfold 26.5 1978 (Bentz 1979) og/eller et individ som ble sett en rekke plasser i Oppland i perioden 17.4-21.5 1978 (Ree 1980), men betraktes som et nytt funn.

- Flamingo** *Phoenicopterus ruber* (13 - 0)
- Individer som viser karakterene til under- arten *roseus* (3 - 0)
- 1988 TROMS: 2K+ Storslett, Nordreisa 6.- 11.8* (F) (Å.C. Pettersen). Funnet er omtalt i *Nordlys* 10. august 1988.

(Afrika, Sør-Europa og Asia). Flamingoer er ikke observert i Norge siden 1989, da et kadaver ble funnet i Hedmark. Denne og de to foregående observasjonene, funn fra Østfold og Vestfold i juni 1988, ble plas- sert på B-listen (Bentz & Clarke 1990, Bosty & Clarke 1993). Et funn fra Tromøya, Aust- Agder i august 1987 ble derimot plassert på A-listen (Clarke 1991). Selv om juni- fuglen(e) fra 1988 ble regnet som samme individ, noe som utvilsomt er mest sann- synlig, må det ha vært flere omstreifende flamingoer i Norge den sommeren. Et ube- stemt individ ble funnet dødt i Oppland ca. to måneder før observasjonen fra Troms (se under). Funnet plasseres under tvil forelø- pig på A-listen, bl.a. siden ringer ikke ble observert. Flamingoobservasjoner i Norge er utvilsomt en god kandidat for den nye D-listen i det nye listekategorisystemet som trolig innføres fra neste rapport. Denne kategorien vil omfatte funn der man ikke kan utelukke verken det ene eller det andre (spontan eller rømling).

- Ubestemt flamingo** *Phoenicopterus sp.* (0 - 1)
- 1988 OPPLAND: 2K+ Russdalen, Vågå må- nedsskiftet mai/juni* (Fjær). Rester av dødt individ funnet (H.O.Bråtå).

Ree (1980) oppsummerer antall funn av fla- mingo i Norge frem til 1979. I totalen på 9 funn av flamingo inntil da inkluderes funn av individer som ikke er underartsbestemt. I 1980 ble flamingo av NSKF betraktet som bestående av tre geografisk adskilte under- arter, nemlig *ruber* (Karibiske øyer, Gala- pagos), *roseus* (Sør-Europa, Afrika, Asia) og *chilensis* (sørvestlige deler av Sør-Ame- rika). I dag betraktes *chilensis* som egen art, mens *roseus* og *ruber* fremdeles er underarter av samme art, noe det er delte meninger om. En del av de eldre funnene kan derfor teoretisk være rømte *P. chilensis*. Det finnes fire funn fra 1970-tallet som er bestemt til denne arten og følgelig plas- sert på B-listen, men disse er ikke inklu- dert i totalen (Ree 1980). En revisjon av de tidligere funnene, dvs. de i alt 13 som hittil betraktes som *P. ruber*, vil komme i en ikke altfor fjern fremtid. Vi ber dem som måtte være så heldig å få øye på en flamingo i Norge om spesielt å legge merke til teg- ninger på nebb og bein (særlig utformin- gen av det svarte feltet på nebbet), da det er her de viktigste karakterene ligger.

- Tundragås** *Anser albifrons* (29/180 - 4/10)
- Individer som viste karakterer til underar- ten *flavirostris* (29/180 - 4/10)
- 1993 SØR-TRØNDELAGE: 3 2K+ Øysand, Melhus 29.9-8.10 (D.Bollingmo, J.O.Gjershaug m.fl.).
- 1995 ROGALAND: 2K+ Bekkjarvik, Utsira 13.10-4.11* (F) (S.Folkedal, H.Hegg- land, G.Mobakken m.fl.). Svart-hvitt- foto i *Utsira Fuglestasjons Årbok* 1995 s. 15.
- NORDLAND: 2K og 3K+ Valla, Hem- nes 13.5* (F) (Ø.Birkelund, div. med- lemmer av NOF avd. Nordland). 4 2K+ og 2 1K Farstadvatnet, Vestvågøy 3.- 10.10* (F) (H.Holand, B.Klevstad, H.Våge). 2K+ Skjernenvatnet, Vest- vågøy 1.11 (H.Holand, B.Klevstad).

(Vest-Grønland). De første funnene av un- derarten i Nordland. Observasjoner skal ikke rapporteres til NSKF etter 31.12.1996.

- Hybrid grågås** *Anser anser* x *kanadagås* *Branta canadensis* (2 - 0)
- 1985 AKERSHUS: Blandingspar m. 3 pull. Bjørkelangen, Aurskog-Høland som- meren 1985* (F) (T.Håby).

Formelt det første funnet i landet. Denne hybridene er kun omtalt i én tidligere NSKF- rapport, i 1990 da et blandingspar fikk fram en hybridunge i Oslo-området (Clarke 1992). Hyppigheten av antatte kanadagås x grågås hybrider i Oslo-området og andre plasser skulle tilsi at de lykkes med dette

Rødfotand *Anas rubripes* 2K+♂. Fuglen hadde tilhold i Vasshusvannet, Klepp (RO) i perioden 5.3-2.6.1995. Arten er kun registrert en gang tidligere i Norge; ved Hegra, Stjørdal (NT) 12.4.1981. Foto: Håkon Hegglund.

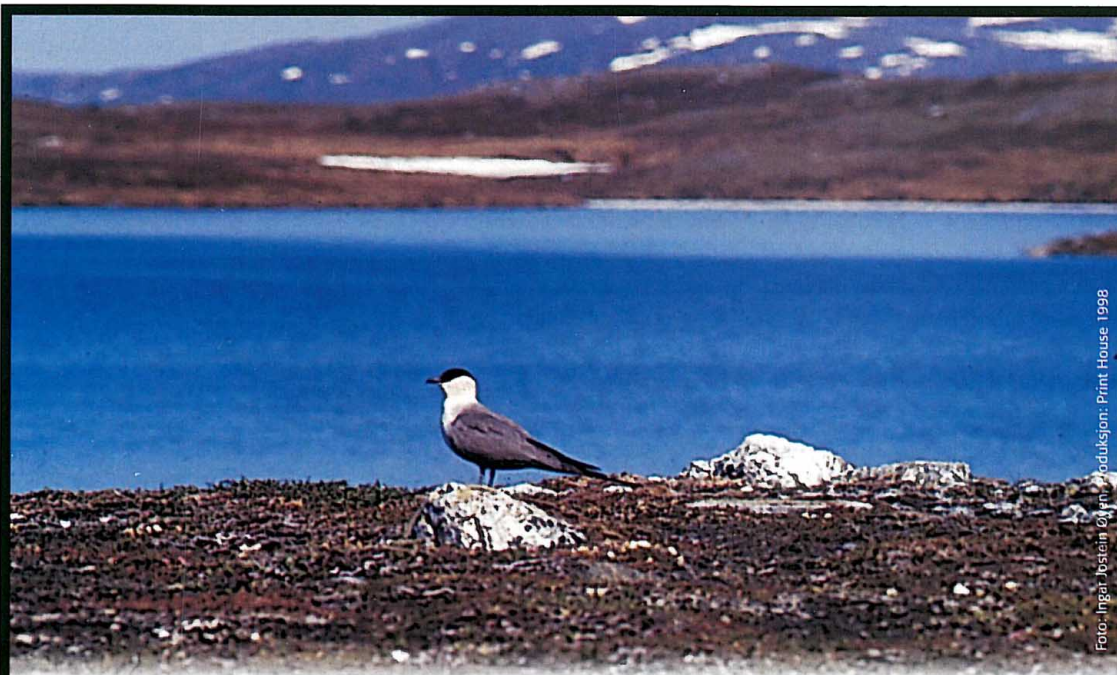

Foto: Inger Isstein Øyren / Produksjon, Print House 1998

Fugler i fokus med Docter optikk

For mer informasjon, ta kontakt med oss på tlf.: 22 60 38 65

DOCTER[®]

VERDENSPATENTERTE KIKKERTER / SIKTER – BEST I TEST ETTER TEST

Gundersen & Løken
INSTRUMENTER A/S

Pilestredet 75 c,
P.b. 5876 Majorstua,
0308 Oslo
tlf. 22 60 38 65
fax. 22 46 73 38
e-mail: froeyd@online.no

atskillig oftere enn det NSKF klarer å fange opp. Hybrider som involverer kanadagås, stripegås og snøgås i kombinasjon med andre arter skal ikke lenger vurderes av NSKF f.o.m. 1.1. 1997. Dette er såpass hyppig forekommende at LRSK bør overta ansvaret for å følge denne utviklingen. Hybridiseringer kan gi svært forskjellige resultater fra gang til gang hva utseende angår, og ofte er det umulig med sikkerhet å fastslå hvilke to arter som er involvert. Flergenerasjonshybrider kan forvanske dette ytterligere.

- Rustand** *Tadorna ferruginea* (61/94 - 1)
 1990 SØR-TRØNDELAGE: 2K+ ♂ og 1K+ Uthaugfjæra, Ørland 10.8 (E.Sæter).
 1991 AKERSHUS: 2K+ ♀ Årnestangen, Nordre Øyeren, Rælingen 23.5 (M. Günther).
 1994 ROGALAND: 1K+ Grudavatn, Klepp 10.-12.8*, 2 1K+ 12.8 (L.O.Eliassen, A.Folvik, A.T.Mjøs). 1K+ Nærlandsstrand, Hå 13.8* (F) (L.O.Eliassen, T.O.Stakkeland). 1K+ Horpestadvann, Klepp 15.8 (L.O.Eliassen, J.O. Nesvold).
 FINNMARK: 2K+ Valdak, Porsanger 7.8 (B.O.Høyland)
 1995 FINNMARK: 2K+ ♂ Hamningberg, Båtsfjord 3.6* (F) (P.Tangen, K. Mjøl-snes, H.Mørken, Y.Nilsen)

(Øst-Europa, Asia, Nord-Afrika). Fuglene fra Ørland i 1990 kan muligens være to av de fire som ble observert på Rinnleiret, Verdalen, Nord-Trøndelag 20.-22.7 1990 (Clarke 1992), men betraktes som et nytt funn. Det blir også det andre for Sør-Trøndelag, 103 år etter det første fra Selbusjøens nordside i 1887, som også var det første for Norge. Fuglen fra Årnestangen er samme som tidligere godkjent fra samme lokalitet 17.5-2.6 1991 (Bosy & Clarke 1993). Etter at flere observasjoner er innrapportert, har totalen fra invasjonåret 1994 nå kommet opp i 13 funn. Se for øvrig utfyllende informasjon om rustandinvasjonen i Gustad (1995). Funnene i Rogaland betraktes som 3 funn av totalt to fugler.

- Hybrid brunnakke** *Anas penelope* x **amerikablesand** *Anas americana* (0-1)
 Individuer som viser karakterer til ovennevnte arter:
 1995 NORD-TRØNDELAGE: 3K+ ♂ Leksdalsvatnet, Verdalen 15.5* (V) (T.Haugskott m. fl.).

Det første funnet i Norge av denne hybrid- den, som ofte skaper store identifikasjonsproblemer. Fuglen er svært lik en amerika-

blesand, men utypiske hodetegninger tyder på at fuglen er en hybrid. Sørblesand *Anas sibilatrix* kan ikke utelukkes med 100% sikkerhet som en involvert part.

- Snadderand** *Anas strepera* H (6 - 0)
 1989 NORDLAND: ♀ m. 5 pull Sandtjønnå, Værøy 22-23.7* (F) (H.Misund).

(Overveiende de tempererte delene av Eurasia, Nord-Afrika, Nord- og Mellom-Amerika; spredt og fåtallig i store deler av utbredelsesområdet) Hekkefunn av snadderand stod på NSKFs innrapporteringsliste frem til 1992, og utgikk deretter. Dette funnet har nå blitt godkjent etter lang tids avventing. Flere hekkefunn er gjort tidligere i Nordland og Troms (Gjershaug *et al.* 1994). Det ble i 1989 gjort et hekkefunn også i Østfold (Clarke 1991).

- Krikkand** *Anas crecca carolinensis* (16 - 2)
 1995 HORDALAND: 2K+ ♂ Hisjo, Bømlo 27.5* (F) (O.Hallaråker, K.Bergtun).
 NORD-TRØNDELAGE: 2K+ ♂ Eidsbotn, Levanger 30.4 (T.Kolaas, M.Mørkved, M.Vang, K.Worum)

(Nord-Amerika) Den amerikanske underarten av krikkand er en av de hyppigste transatlantiske gjestene i Europa. Mer enn 300 funn er gjort på De britiske øyene frem til 1991 (Alstrøm *et al.* 1991). Med 18 funn er «amerikakrikkanda» den klart hyppigst påtrufne amerikanske gressand i Norge. Dette er i tråd med funnmønsteret ellers i Europa, men om en sammenlikner funnmønsteret for flere nordamerikanske gressender i Norge og andre europeiske land, vil en se at arter som amerikablesand (5) og blåvingeand (2) er underrepresentert i Norge i forhold til «amerikakrikkand».

- Hybrid stokkand** *Anas platyrhynchos* x **stjertand** *Anas acuta* (4 - 1)
 Individuer som viser hybridkarakterer til ovennevnte arter:
 1994 NORD-TRØNDELAGE: 2K+ ♂ Fiborgtangen, Levanger 10.4 (M. Myklebust, L.J. Waaler, T. Reinsborg).
 1995 OSLO: 4K+ ♂ langs Akerselva, Oslo 1.1-12.3 (J.R.Gustad, K.B.Sunde, K.Eie) og 12.11-31.12 og inn i 1996* (F) (I.Flesjå, J.R.Gustad, I.Ramstad m.fl.). Samme individ som tidligere nevnt for Oslo i Gustad (1995).
 MØRE & ROMSDAL: 2K+ ♂ Makkevika, Giske 26.11-31.12 (S.A.Orvik, G.R.Rise).

Nord-Trøndelags andre funn av denne hybrid- den, hvor den også ble påvist i 1980

(Gustad 1995). Det første funnet for Møre & Romsdal.

- Rødfotand** *Anas rubripes* (1 - 1)
 1995 ROGALAND: 2K+ ♂ Vasshusvannet, Klepp 5.3-2.6* (V,F) (J.S.L.Ludvigsen m.fl.). Fargefoto i *Birding World* 8 (3) s. 89. Funnet er nærmere omtalt av Ludvigsen (1997).

(Nordøstlige deler av Nord-Amerika sør til Florida) Norges andre funn av rødfotand ble behørig studert av fuglefolk. Det første funnet var i Hegra, Nord-Trøndelag 12.4. 1981. Rødfotanda blir sjelden sett i Europa. Frem til 1991 er det gjort 16 funn på De britiske øyene, fire på Azorene, 13 på Island, to i Frankrike samt ett funn i Tyskland. Flere av fuglene har hybridisert med stokkand (Alstrøm *et al.* 1991).

- Hybrid ringand** *Aythya collaris* x **toppand** *Aythya fuligula* (2 - 0)
 Individuer som viste hybridkarakterer til ovennevnte arter
 1994 ROGALAND: 2K+ ♂ Tornesvatn, Haugesund 20.-21.3 (J.K.Ness, M. Dagsland, K. Salomonsen m.fl.) Fotos foreligger, men disse viser ikke hybridkarakterene godt nok.
 1995 HORDALAND: 3K+ ♂ Mannevatn, Sveio 1.1-7.1 (J.K.Ness, H. Heggland, A.T. Mjøs, S.Byrkjeland m.fl.). Samme som i des. 1994 (Gustad 1995).

Det første funnet av denne hybrid- den i Norge ble først mistenkt for å være en ringand, men skilles fra denne bl.a. på for lang topp og mindre markerte tegninger på kroppssider og nebb. Trolig er det samme fugl som har besøkt Haugesund og Sveio i to påfølgende vintre. Rogalandsfunnet blir det første for Norge, ettersom det er gjort før funnet som ble publisert i Gustad (1995). For bestemming av *Aythya*-hybrider, se Harris, Tucker & Vinicombe (1990): *The Macmillan Field Guide to Bird Identification*. For oppsummering av europeiske funn av denne svært sjeldne hybrid- den, se Gustad (1995).

- Harlekinand** *Histrionicus histrionicus* (4 - 0)
 1991 FINNMARK: 2K+ ♂ utløpet av Bognelva, Alta 21.6* (V) (P.Hamari, O. Hunsdal)

(Island, Grønland, Nord-Amerika, Øst-Sibir). Et funn som endelig kunne godkjennes etter lang tid på avventingslisten, etter at NSKF mottok flotte videoopptak. Totalt antall funn er nedjustert i forhold til Gustad (1995), etter at en del gamle funn er re- vi-

dert og underkjent. Dette gjelder funn fra 1800-tallet, som bl.a. er nevnt i Haftorn (1971).

Brilleand *Melanitta perspicillata* (37/38 - 6)

- 1989 SØR-TRØNDELAGE: 2K+ ♂ Flatnesfjæra, Ørland 29.9-7.10 (P.I. Værnesbranden, I.J.Øien, H.S.Øyan, B.Nyberg).
- 1994 SØR-TRØNDELAGE: 2K+ ♂ Flatnesfjæra, Ørland 22.6-25.9 (M.Myklebust, L.J. Waaler, Ø.R.Størkersen, E.Sæter).
- 1995 VEST-AGDER: 3K+ ♂ Husebybukta, Farsund 1.1-30.3 og 4.11-31.12 (K.S. Olsen, T.A.Olsen, K.Olsen m.fl.). 3K+ ♂ Meholmen, Randesund, Kristiansand 7.5 (E. Wrånes, A.Kvarenes, S.Berhus). 3K+ ♂ Kviljosanden, Farsund 7.10 (K.S.Olsen). Observasjonen fra Kviljosanden regnes som samme funn som den fra Husebybukta. Trolig samme ind. som tidligere år.
- HORDALAND: 2K+ ♂ nordtrekk Skogsøy, Øygarden 21.5 (A.T.Mjøs, M. Fredriksen).
- MØRE & ROMSDAL: 3K+ ♂ Kvalneset, Giske 30.4 (L.I.Nakken).
- SØR-TRØNDELAGE: 3K+ ♂ Grandefjæra, Ørland 3.9 (K.Aa.Solbakken, T. Bollingmo, G.Rudolfson, B.Berg).
- NORD-TRØNDELAGE: 3K+ ♂ Ørin, Verdal 22-25.5* (F) (M.Vang m.fl.). 3K+ ♂ Rinnleiret, Levanger 27.5* (F) (M.Vang m.fl.). Disse observasjonene regnes som samme ind. Mulig samme ind. som ble sett på Tautra, Frosta (NT) i 1994.

(Nord-Amerika) Funnene fra Flatnesfjæra, Ørland (ST), dreier seg muligens om samme individ. En hann er observert på den lokaliteten i 1987, 1989, 1993 og 1994, og i Grandefjæra i 1995. Seks funn i 1995 er den høyeste årssummen hittil. Observasjonene av brilleand i Norge dreier seg trolig mye om «gjengangere», ettersom det er mye de samme lokalitetene som går igjen. Det ser ut til at arten er svært trofast mot sine overvintringsplasser, Trøndelag og Lista er trolig representert med gjengangere også i denne rapporten. Andre funn både for Hordaland og Møre & Romsdal. Alle funnene i denne rapporten dreier seg om hanner, kun to funn i Norge gjelder hunnfargede individer. Disse er utvilsomt lettere å overse i flokker av sjøorre.

Hybrid kvinand *Bucephala clangula* x **lappfiskand** *Mergellus albellus* (4 - 1)

Individer som viste hybridkarakterer til ovennevnte arter:

- 1995 TELEMARK: 2K+ ♂ Seljordsvatnet, Seljord 9.-22.4 (M.R.Arnese).

En hann av denne hybrid ble sett på samme lokalitet også 16.3.1990 (Clarke 1992).

Stivhaleand *Oxyura jamaicensis* (23/32 - 5)

- 1991 ROGALAND: ♂ Vasshusvatnet, Klepp 4.5 (H. Løvbrekke). ♀ Søylandsvatnet, Hå, Ergavatnet, Klepp og Stokkalandsvatnet, Sandnes 2., 13., 17., 26.9 og 13.10 (M.Dagsland, T.Tysse).
- 1995 ROGALAND: ♀ Ergavatnet, Klepp 30.5 (A.T.Mjøs, O.Overvoll, K.E.Solheim) og 2.6 (M.Dagsland).
- HORDALAND: ♂ Rimbareidtdjødn, Fitjar 8. og 14.6 (J.Rabben, T.H. Heggland).
- SØR-TRØNDELAGE: ♂ Litjvatnet, Agdenes 12.-14.5 (Ø.R.Størkersen, A.R. Espelien, H.M.Høyby).
- NORD-TRØNDELAGE: ♀ Ørin, Verdal 15.5 (T.Haugskott). ♂ Sandfærhus, Stjørdal 18.5 (T.R.Østerås, B.Nyberg, G.Ligaard).

(Nord- og Sør-Amerika; forvillet bestand i Storbritannia). Første funn for Hordaland. Funnet fra Vasshusvatnet, Klepp, i 1991 er tidligere godkjent fra 5.5-26.5 1991 (Bosy & Clarke 1993).

Svartglente *Milvus migrans* (33 - 1)

- 1995 VEST-AGDER: Fauløyna, Hamresanden, Kristiansand 20.9 (B.O. Høyland).

(Nesten hele Eurasia, Afrika og Australia; overvintret i Afrika og sørlige Asia). Det andre høstfunnet i Norge, og det nest seineste etter et funn fra Eftang, Vestfold 8.10. 1989 (Clarke 1991).

Glente *Milvus milvus* (74/75 - 1) etter 1900

- 1993 ROGALAND: Skåra, Eigersund 10.1 (J.I.Bilstad).
- 1995 NORD-TRØNDELAGE: Ogndalen, Steinkjer 13.6 (H. Woldseth).

(Nord-Afrika og Europa). Kun ett funn fra 1995 er overraskende, særlig i relasjon til de siste årenes økende funnfrekvens. Glenta etablerer seg som hekkefugl i stadig flere fylker i Sverige (Tyrberg 1996), og bør på bakgrunn av det forventes å bli et vanligere syn også i Norge. Funnet fra 1993 er mulig samme fugl som ble observert ved Mosvatnet, Stavanger (RO) 14.1.93 (Gustad 1995), men betraktes som et nytt funn.

Svartglente/glente

- Milvus migrans/M. milvus* (16/17 - 1)
Individer som ikke ble sikkert artsbestemt:

- 1995 ROGALAND: Apeland, Bjerkreim 11.5 (R.Børve, G.Frøland)

Slangeørn *Circaetus gallicus* (1 - 0)

- 1988 MØRE OG ROMSDAL: Aursnes-Hordal, Ulstein 18.7 (A.O.Folkestad).

(Sør- og Øst-Europa, Nord-Afrika, Midtøsten og vestlige Asia. Overvintret India og Afrika sør for Sahara). Det første funnet av slangeørn i Norge. I Sverige er det 48 godkjente funn t.o.m. 1995 (Cederroth 1996), mens det i Danmark er gjort 17 funn, det siste i 1996 (Rasmussen 1997). Sett på bakgrunn av funnmengden i våre naboland, må det sies å være en lenge etterlengtet art på den norske listen. Slangeørna har hatt en reduksjon både i bestand og utbredelse i Europa på 1900-tallet. Mens den tidligere hekket atskillig lenger nord og vest, bl.a. med hekkefunn i Danmark i 1877 og faste bestander i de baltiske statene og i Tyskland, har det skjedd en tilbaketrekning mot øst og sør (Cramp & Simmons 1980). Den hekker fremdeles i Baltikum med noen få par, men er forsvunnet som hekkefugl fra Tyskland, Nederland, Belgia, Sveits og Østerrike. De nærmeste faste populasjonene er nå i Frankrike og østlige Polen (Tucker & Heath 1994). De europeiske fuglene trekker til Afrika sør for Sahara, noen få overvintret i Nord-Afrika og Sør-Europa. De aller fleste passerer Gibraltar under trekket, kun små mengder trekker over østligere deler av Middelhavet og Israel (Cramp & Simmons 1980).

Steppehauk *Circus macrourus* (27 - 1)

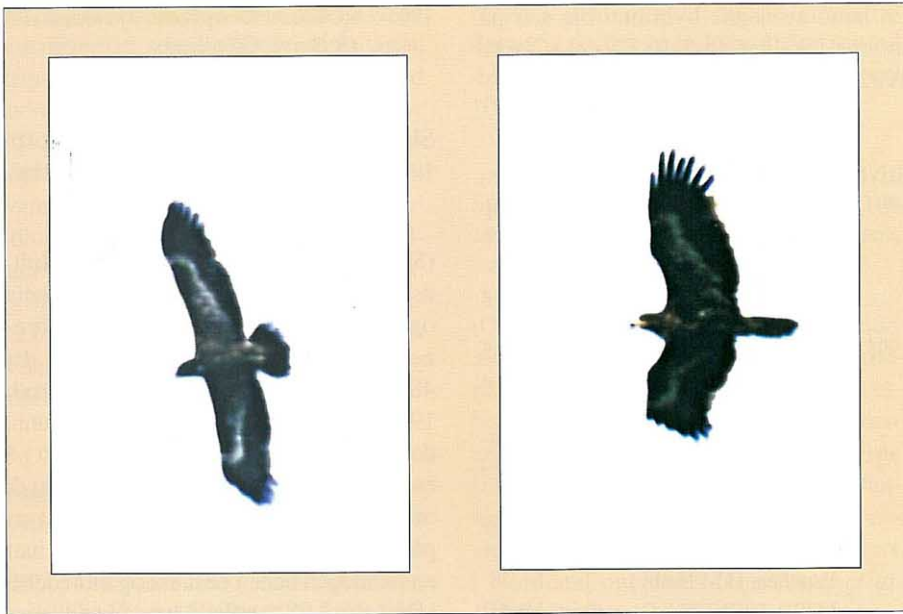
- 1995 VEST-AGDER: 1K Lista fyr, Farsund 2.9* (F) (G.Gundersen, N.H.Lorentzen, M.Anderson, L.Pommerencke)

(Øst-Europa, Sentral-Asia; overvintret sørlige Asia og Afrika).

Enghauk *Circus pygargus* (21 - 2)

- 1994 OPPLAND: 3K+ ♂ Fokstummyra, Dovre 11.6 (J.O.Gjershaug).
- 1995 ROGALAND: 3K+ ♂ Reve, Orre 4.5 (K.Mjølsnes)
- ØSTFOLD: 3K+ ♀ Kurefjorden, Rygge 15.5 (R.Botnermyr).

(Nord-Afrika, Europa, Sentral-Asia; overvintret i Sør-Asia og Sentral- til Sør-Afrika). Første funn for Oppland. Enghauken er på sakte frammarsj i Sverige (Forsberg 1995), med 9 funn de siste tre årene i Norge er det mye som tyder på at vi også vil få se mer til denne arten fremover.

Bildene viser en steppørn *Aquila nipalensis* fra Skjøtningberg, Lebesby (FI) 28.7.1994. Foto: Hermann Knüwer.

Steppehauk/enghauk

Circus macrourus/C. pygargus (20 - 3)

Individer som ikke ble sikkert artsbestemt:

1995 ØSTFOLD: 2K Kurefjorden, Rygge 15.5 (R.Botnermyr).

VEST-AGDER: 3K+ Lista fyr, Farsund 22.5 (R.Jåbekk). 1K Mønstermyr, Flek-kefjord 21.9 (G.S.Grimsbj).

Steppeørn *Aquila nipalensis* (5 - 0)

1994 FINNMARK: 2K Skjøtningberg, Lebesby 28.7* (F) (H.Knüwer). Svart-hvitfoto i *Lappmeisen* 1996 s. 14.

(Øst-Europa, store deler av Asia. Hele populasjonen av den vestlige underarten *orientalis* trekker gjennom Midtøsten og overvintrer i Øst-Afrika).

Aftenfalk *Falco vespertinus* (74/76 - 4)

1986 VEST-AGDER: 3K+ ♂ Vågsvoll, Farsund 19.10 (F.Jørgensen og medlemmer av NOF Mandal lokallag).

1994 ØSTFOLD: 1K Akerøya, Hvaler 3.9 (T.Andersen, D.Faye-Lund, C.Jacobsen).

1995 AKERSHUS: 2K+ ♀ Bundefjorden, mellom Bekkevoll og Bånn, Frogn 23.-24.5* (F) (S.Olsen m.fl.).

VESTFOLD: 3K+ ♂ Matholmen, Tjøme 26.5 (V.Gunnarsen, B.Linnehol).

TELEMARK: 2K+ ♀ Jomfruland, Kragerø 7.9 (R.Ehnebom, K.Maloney, K.Sørensen).

VEST-AGDER: 1K Seviga, Farsund 17.9 (S.Folkedal, J.Grønning, B.O. Høyland, J.E.Røer).

(Øst-Europa, Asia, overvintrer i Øst-Afrika). Funnet fra Lista i 1986 er uvanlig sent, kun et funn fra Mølen, Vestfold 24.10.1976

er senere på høsten. Mens Sverige hadde et rekordår i 1995 med 123 funn (Tyrberg 1996), så lå vi helt på snittet av de siste årenes forekomst (tot. 5 i 1993 og 4 i 1994). I Danmark ble 1995 betegnet som et år med få iakttagelser, med «bare» 59 vårfunn og 23 høstfunn (Søby *et al.* 1997).

[Berghøne *Alectoris chukar*]

1994 BUSKERUD: Væråsmogen, Flesberg 20.7* (F) (E.Trollerud)

Fuglen er utvilsomt sluppet ut med vilje (i så fall ulovlig) eller rømt, og funnet plasseres på B-listen. Det finnes en del tidligere funn, bl. a. nevnes to i Gustad (1995). De har imidlertid ikke vært nummerert hittil, da tilfeldige funn bare regnes som en liten del av en større mengde som med vitende og vilje er sluppet ut fra fangenskap.

Triel *Burhinus oedinenus* (6 - 1)

1995 HEDMARK: Nordre Auli, Sør-Odal 28.5-1.6* (F) (O.-J.Myhrvold m.fl.). Fargebilde i *Vår Fuglefauna* 18 (3) s. 178.

(Vest-Palearktisk, Sentral- og Sør-Asia). Det første funnet av arten i Hedmark, og bare den andre stasjonære fuglen noensinne. Da «krysserbrigaden» til slutt fikk snusen i funnet, ble lokaliteten innhentet av vårflommen og trielen måtte flykte for vannmassene.

Kanadalo *Pluvialis dominica* (0 - 1)

1995 SVALBARD: 3K+ ♂ Ny-Ålesund 12.7* (F) (A.Boele).

(Arktiske deler av Nord-Amerika. Viktigste vinterkvarter i det søramerikanske inn-

landet. Arten er kjent for sine lange trekketapper, noen drar trolig non stop fra James Bay, Canada til Sør-Amerika (Hayman *et al.* 1986)). Det første funn av arten i Norge, etter at tidligere funn er revidert og underkjent.

Sibirlo *Pluvialis fulva* (8/9 - 0)

1992 SVALBARD: 3K+ ♂ Ny-Ålesund 8.-9.7* (F) (L.W.Bruinzeel, K.-O.Jacobsen)

(Tundraen fra Russland til Alaska, overvintrer i Sør-Asia, Australia og sørvestlige deler av N.Amerika.). Første funn på Svalbard.

Alaskasnipe *Calidris melanotos* (55/61 - 2)

1982 ROGALAND: Grudavann, Klepp 16.5 (H.Løvbrekke m.fl.).

1983 ROGALAND: Grudavann, Klepp 5.5 (H.Løvbrekke).

1985 ROGALAND: Grudavann, Klepp 3.-4.8 (H.Løvbrekke).

1986 ROGALAND: Grudavann, Klepp 19.7 (H.Løvbrekke)

1993 ROGALAND: Grudavann, Klepp 3.-4.6 (L.O.Eliassen)

1994 VEST-AGDER: 1K Seviga, Farsund 25.9* (F) (T.W.Andersen, I.Flesjå, G.Gundersen, O.Jørgensen). Foto i *Vår Fuglefauna* 16 (3) s. 181.

1995 VEST-AGDER: 1K+ Seviga, Verevågen, Farsund 21-22.8 (R.Jåbekk, L.Pommerencke).

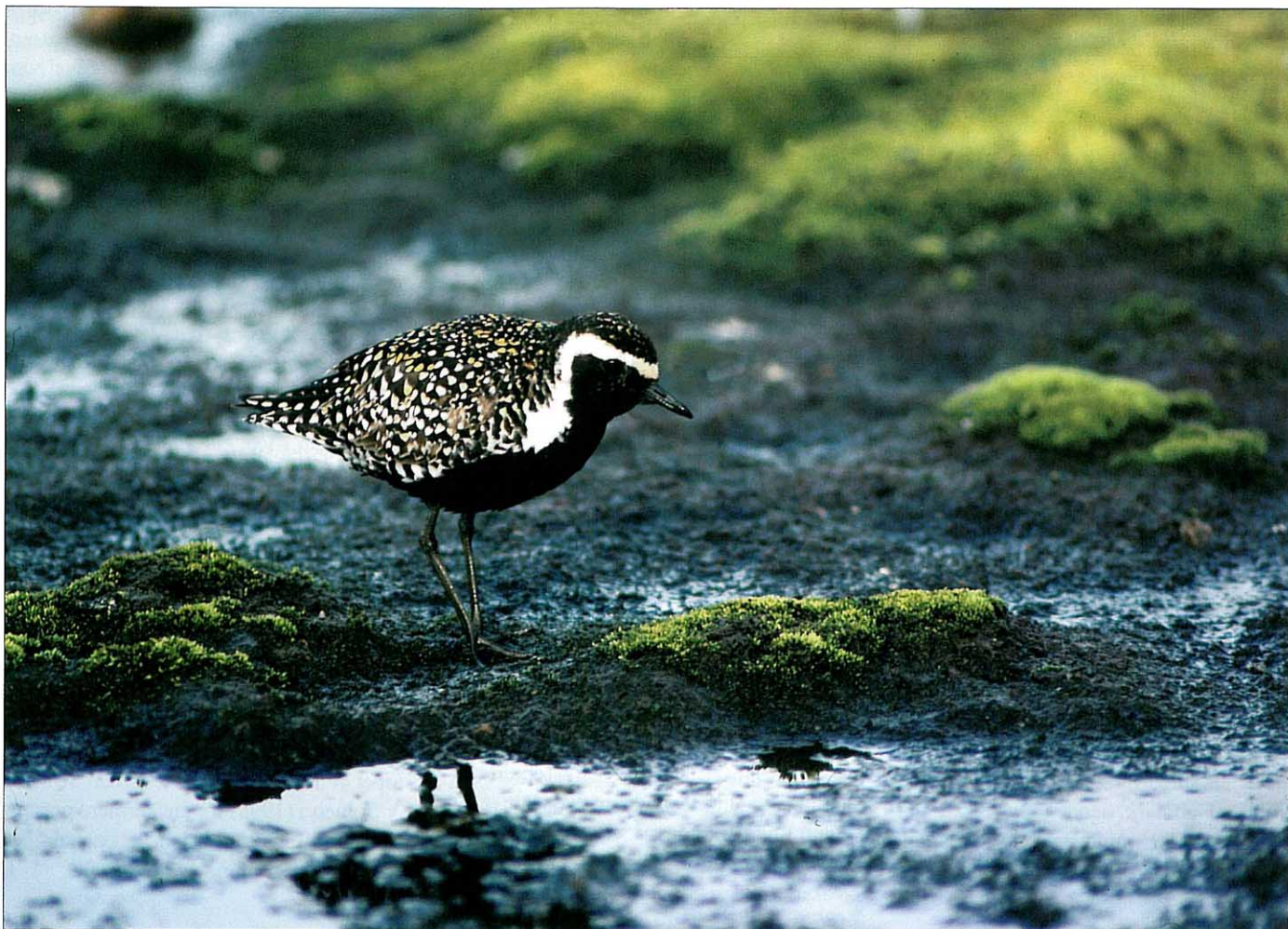
NORDLAND: 1K Valnesfjord, Fauske 16.9* (F) (O.Birkelund, R.Birkelund, Ø.Birkelund, M.Eggen).

(Sibir fra Taimyr til Beringstredet og Nord-Amerika). En rekke eldre funn fra Grudavann har nå endelig blitt godkjent. Det bringer antall funn av alaskasnipe på 1980-tallet betydelig oppover. Funnet fra Grudavannet i 1983 er det tidligste vårfunnet noengang, den forrige tidligrekorden gjaldt en fugl fra Holtekilen, Akershus 7.-10.5. 1974. Fuglen fra 1993 regnes som trolig samme som et ind. på samme lokalitet 10. og 12.6.1993 (Gustad 1995).

Damsnipe *Tringa stagnatilis* (9 - 1)

1995 SØR-TRØNDELAG: 1K Brekstadfjæra, Ørland 27.8 (A. Amundsen, T. Amundsen).

(SØ-Europa, sentralasiatiske steppemråder; de fleste overvintrer i Afrika og India, mer fåtallig i andre deler av Asia og Australia). Trøndelagsfylkene og Vestfold er de store avtagerne av damsnipefunn, med hhv. 5 og 4 funn. Det eneste utenom er et ind. Grudavatnet, Klepp, Rogaland 6.-7.6 1987.

Norges åttende funn av sibirlo *Pluvialis fulva* var en 3K+♂ som ble observert i Ny-Ålesund på Svalbard 8.-9.7.1992. Foto: Karl-Otto Jacobsen.

Denne trielen *Burhinus oedicnemus* ble sett på Nordre Auli i Sør-Odal (HE) i perioden 28.5-1.6.1995. Dette var funn nr. 7 i Norge. Foto: Ole-Johnny Myhrvold.

Funnfrekvensen øker kraftig i Sverige, med de tre beste årene i 1993-95, og 22 ind i 1995 (Tyrberg 1996).

Polarsvømmesnipe

Phalaropus fulicarius (43/50 - 2) etter 1950, utenom Svalbard, Jan Mayen og de arktiske havområder.

- 1994 SØR-TRØNDELAGE: 1K Lyngholmen, Storfosna, Ørland 2.10 (M.Myklebust, T.Amundsen, A.Amundsen).
FINNMARK: 2K+ ♀ Vadsøya, Vadsø 25.6* (F) (J.K.Ness, J.K.Skjelnes m. fl.).
- 1995 NORD-TRØNDELAGE: Sklinna, Leka 26.9 (F.Jacobsen, M.Vang, T.Haug-skott, M.Myklebust).
FINNMARK: 2K+ ♀ Persfjorden, Vardø 12.07* (F) (G.Gundersen, T.W. Andersen, H.Hegglund, J.S.L. Ludvigsen).
Fargebilde i *Vår Fuglefauna* 18 (3) s. 182.

(Sirkumpolar arktisk sone; overvintrer i havområdene vest for Sør-Amerika og Vest-Afrika). De første funnene for Trøndelagsfylkene etter 1950. Trøndelagsfunnet faller sammen med en svært sterk forekomst i Danmark, der den første av to top-per høsten 1995 inntraff på Nordjylland til samme tid (max 3-5 ind Roshage 26.9) (Søby *et al.* 1997).

Svartehavsmåke *Larus melanocephalus* (17 - 1)

- 1995 NORD-TRØNDELAGE: 2K Eidsbotn, Levanger 1.6 (M.Vang).

(Svartehavet og spredt i Europa). 90 % av verdensbestanden hekker i Ukraina (Dunn 1994). Om vinteren trekker deler av den østeuropeiske bestanden mot vest til Biscaya og langs Den engelske kanal, de aller fleste overvintrer likevel i Svartehavet og Middelhavet. Svartehavsmåke er i stadig ekspansjon mot vest, med sakte voksende hekkepopulasjoner i Vest-Europa. Fargemerkede fugler fra Ungarn er observert i kolonier så langt vest som England, samt i andre vesteuropeiske land (Varga *et al.* 1996). Fremdeles er arten svært sjelden i Norge, med en viss irruptiv tendens i forekomsten: Fire funn våren 1979 var funn nr. 2-5 i Norge, så var det kun fem funn på hele 80-tallet, og så igjen fire funn våren/sommeren 1991. Dette er typisk funnmønster for arter i ekspansjon. Sverige hadde 31 funn i 1995, en suveren rekord, og arten er fjernet fra den svenske raritetskomiteens lister fra 1997. Økningen tilskrives i hovedsak øket interesse for å bestemme unge måker (Cederroth 1996). Også i Danmark er arten for lengst fjernet fra sjeldenhetslisten, og 1995 resulterte i

funn av 38 fugler, inkludert et hekkeforsøk, et rekordår også i Danmark (Søby *et al.* 1997).

Sabinemåke *Larus sabini* (57/61 - 7/8)

utenom Svalbard, Jan Mayen og de arktiske havområder.

- 1994 FINNMARK: 2K+ Sammelsundet, Kvalsund 27.10 (P. Tangen).
- 1995 VEST-AGDER: 1K Lista fyr, Farsund 24.9 (G.Gundersen, N.H.Lorentzen).
ROGALAND: 2 1K Perleneset, Utsira 25.9 (J.K.Ness, J.Grønning, G. Mobakken). 1K Revesvingen, Klepp 26.9 (J.S.L. Ludvigsen). 1K Eigerøy fyr, Eigersund 27.9 (I.Sleveland). 1K Helganeset, Utsira 2.10 (B.O.Høyland, J.K. Ness, M. Stokke, A.Thune). 2K+ Kvilhaug havn, Karmøy 19.10 (S.Folkedal).
SØR-TRØNDELAGE: 1K Halten, Frøya 24.9 (T.Gimnes, E.Sæter).

(Sirkumpolar arktisk sone. Pelagisk om vinteren i Sør-Atlanteren). Et meget godt år for arten i 1995. Danmark hadde sitt nest beste år med 76 fugler (Søby *et al.* 1997), så forekomsten i Nordsjøen i september-oktober var utvilsomt langt over snittet. En adult fugl på Finnmarkskysten i slutten av oktober i 1994 er bemerkelsesverdig; de voksne trekker tidligere enn ungfuglene, og forekommer i Vest-Europa mest i august-begynnelsen av september. Også i 1995 var det eneste funnet av en voksen samtidig det seineste.

Kanadahettemåke *Larus philadelphia* (1 - 1)

- 1995 VEST-AGDER: 2K+ (trolig 2K) Borhavn, Lista, Farsund 17.-31.12 og inn i 1996* (F) (I.Flesjå, G.Gundersen, N.H.Lorentzen, I.Ramstad m.fl).
Fargebilde i *Vår Fuglefauna* 19 (1) s. 40 og *Birding World* 9 s. 13.

(Nord-Amerika, overvintrer langs vest- og østkysten sør til Mexico). På høy tid med funn nummer to i Norge; det første ble gjort i Kurefjorden, Rygge, Østfold i august 1972. Kanadahettemåke er den nest vanligste av de nearktiske måkeartene i Europa, med bl.a. 87 funn i Storbritannia t.o.m. 1995 (Rogers *et al.* 1996). Også Danmark fikk sitt andre funn like før det norske, en fugl som holdt seg i Hirtshals havn 07.11.-03.12. 1995 (Rasmussen 1997). Det dreier seg imidlertid ikke om den samme fuglen ved begge anledninger, ifølge observatører som så begge to på kort hold.

Ringnebbmåke *Larus delawarensis* (18 - 4)

- 1994 HORDALAND: 3K+ Byparken, Bergen 30.-31.12 og inn i 1995* (F) (A.T.Mjøs).

- 1995 HORDALAND: 4K+ Byparken, Bergen 1.1-27.3* (F) (A.T.Mjøs, H.Hegglund, F.Falkenberg m.fl.). Samme fugl som 30-31.12 1994. 2K Byparken, Bergen 1.-23.3 og 24.5* (F) (E.Frantzen, T.Lislevand, A.T.Mjøs, K.E.Solheim m.fl.). Fuglen ble ringmerket 13.3. 2 fargebilder i *Vår Fuglefauna* 18 (3) s. 151.

NORD-TRØNDELAGE: 4K+ Lundleiret, Steinkjer 3.5 (T.Haugskott, E.Sæter m.fl.).

SØR-TRØNDELAGE: 4K+ Klæbu dyrepark 13.7-9.8* (F) (M.Myklebust, P.I. Værnesbranden, J.O.Gjershaug, K.Aa. Solbakken, E.Sæter m.fl). Svart-hvittfoto i *Vår Fuglefauna* 18 (3) s. 181, fargebilde i samme nr. på s. 151.

FINNMARK: 2K Vardø havn, Vardø 4.-20.7* (F) (K.E.Solheim, J.E.Berglihn, S.Grundetjern, A.T.Mjøs m.fl) Fargebilde i *Birding World* 8 (8) s. 291 og *Vår Fuglefauna* 18 s. 147.

(Nord-Amerika; overvintrer fra USA til Mexico). De første funnene for Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Finnmark. Med fem ulike fugler innenfor landegrensene i løpet av 1995, blir det et rekordår. Se Mjøs & Solheim (1995) for en nærmere presentasjon av finnmarksfunnet og oppsummering av norske funn.

Ismåke *Pagophila eburnea* (60/62 - 1) utenom

Svalbard, Jan Mayen og de arktiske havområder.

- 1995 HORDALAND: 3K+ Byparken, Bergen 5.-6.1 (T. M. Larsen).

(Høyarktis, sirkumpolar). Første funn i Hordaland siden 1874.

Hvitkinnsvarterterne *Chlidonias hybridus* (5 - 1)

- 1995 SØR-TRØNDELAGE: 3K+ Gaulosen, Trondheim 14.-17.8* (F) (K.Aa.Solbakken, T.Haugskott, M.Myklebust, Ø.R.Størkersen m.fl). Fargebilde i *Vår Fuglefauna* 18 (3) s. 179.

(Sør-Europa, Asia, Afrika og Australia). Det første augustfunnet i Norge, og fuglen var i nesten full sommerdrakt. Første funn for Sør-Trøndelag, og den første stasjonære i Norge. Danmark fikk også sitt første augustfunn like etter, også det en adult fugl (Rasmussen 1997). Var det Trøndelagsfuglen som hadde fått orden på kompasset?

Hvitvingesvarterterne

Chlidonias leucopterus (16/17 - 1)

- 1995 ØSTFOLD: 1K Øra, Fredrikstad 12.9 (L.P.Simensen, T.Pedersen, D.Faye-Lund m.fl.).

(Sørøst-Europa og sentrale Asia; overvintrer i Sør-Afrika og Sørøst-Asia samt Oceania). Ny art for Østfold.

[Latterdue *Streptopelia roseogrisea* var. *risoria*] 1994 HORDALAND: ♂ Paradis, Bergen 1.6-ultimo juli* (F) (A.T.Mjøs, B.Bruland, T.Bruland).

Denne due, som ligner en liten lys tyrkerdue, er vanlig i fangenskap i Norge. Den er en domestisert form av saheldue, som finnes i Sahelssonen i Afrika samt i sørvestlige deler av Arabia. Merk at latterduen altså ikke har noen naturlig utbredelse. Forrige gang arten var omtalt i en NSKF-rapport gjaldt det et individ ved Kurefjorden, Østfold i september 1984. Noen tidligere funn av frittflygende latterduer er publisert i *Vår Fuglefauna* (Ree 1984). Fuglen var håndtam, og holdt seg sammen med en større flokk tyrkerduer og en turteldue. Den kurtiserte ivrig og hybridiserte muligens med tyrkerdue, før den ble fanget inn og plassert bak lås og slå.

Pigghalseiler *Hirundapus caudacutus* (1-1) 1995 VEST-AGDER: Lista fyr, Farsund 20.5 (O. Jørgensen).

(Øst-Asia; overvintrer i Oseania). Nok et funn som bekrefter Norges status som et spennende seilerland. I følge Mitchell & Young (1997) fantes bare 15 europeiske funn fram til 1994. Fra de øvrige nordiske land finnes ett funn fra Finland og ett fra Sverige (mai 1994). Også det forrige norske funnet var fra midten av mai, nærmere bestemt 17.5.1968. Dette funnet ble gjort så langt nord som i Bardu i Troms. De fleste europeiske funn stammer fra den senere delen av våren og fra sommeren, men sett i forhold til den totale funnmassen er begge de to norske funnene relativt tidlige.

Gråseiler *Apus pallidus* (3-1) 1995 ROGALAND: Utsira 3.6* (F) (H.Heggland, A.Grimmsby, G.Mobakken m. fl.). Foto i *Birding World* 8 (7) s. 250, 8 Svart-hvittfoto i *Utsira Fuglestasjons Årbok* 1995 s. 28, 59, 60 og 64.

(Nord-Afrika, Sørøst-Europa, Midtøsten). Alle de tre foregående funnene er fra Mølen, Vestfold: 2.10 1984, 24.5 1986 og 19.6 1989. Gråseileren er svært sjelden i Nord-Europa, med 11 funn i England fram t.o.m. 1996 (Rogers *et al.* 1997) og kun ett funn fra de øvrige nordiske land; ett individ ved Falsterbo primo juli 1991 (Malling-

Olsen 1995). Det norske funnmønsteret skiller seg fra det engelske ved at en mye større andel av de norske funnene stammer fra vårhalvåret. I England er majoriteten av funnene fra seinhøsten. Gråseileren på Utsira oppholdt seg på øya i mange timer. Den lot seg fotografere, som den første i Norden, og som en av svært få i Nord-Europa. For en nærmere beskrivelse av funnet, samt en diskusjon av artsbestemmelse og opp-treden, vises til Heggland (1996).

Bieter *Merops apiaster* (33/66 - 0) 1986 SØR-TRØNDELAGE: 6 ind. 11.7 og 4 ind. 12.7 Vikan, Hitra (R. Haug). 1990 NORDLAND: Storglomvatn, Glomfjord 25.7 (Ø. R. Størkersen).

(Sør-Europa, Sørvest-Asia og Nordvest-Afrika; overvintrer i Afrika)

Hybrid flaggspett *Dendrocopos major* x **hvitryggspett** *D. leucotos* (3 - 0)

Individer som viser hybridkarakterer til ovennevnte arter:

1994 ØSTFOLD: ♀ Nygård, Tomter, Hobøl 28.2* (F) (S.Pedersen).

Dverglerke *Calandrella brachydactyla* (29/33 - 7)

1995 TELEMARKE: Jomfruland, Kragerø 12.-13.5* (F) (A.B.Simonsen, T.R.Stølen m.fl.). Jomfruland, Kragerø 22.9-10.10 (V.Kristiansen, F.Gravklev, M.Wilhelmsen, S.Edvardsen m.fl.).

OPPLAND: Steinsjøen skytefelt, Østre Toten 13. og 16.11* (F) (F.Kræmer m.fl.).

VEST-AGDER: Gunnarsmyra, Lista fyr, Farsund 7.5 (G.Gundersen, A.Gullberg, I.Flesjå, O.Jørgensen, N.H.Lorentzen m.fl.).

ROGALAND: Bakerijordene, Utsira 24.5* (F) (J.K.Ness, Ø.Nilsen, J.Kristiansen m.fl.). Utsira 25.8, 27.8 og 3.9 (G.Mobakken, A.Grimmsby).

SØR-TRØNDELAGE: Grandefjæra, Ørland 2.-3.9* (F) (K.Aa.Solbakken, T.Bollingmo, E.Edvardsen m.fl.). Fargebilde i *Vår Fuglefauna* 18 (3) s. 182.

(Sør-Europa, Sør-Asia; overvintrer i Nord-Afrika). Denne gode forekomsten innbefatter første funn for Oppland og Sør-Trøndelag. Fuglen fra Toten representerer det seineste funnet i Norge noengang. Sju funn er den høyeste årssummen hittil. Også i Sverige ble 1995 det beste året noensinne, med 12 fugler (Cederroth 1996).

Hybrid låvesvale *Hirundo rustica* x **taksvale** *Delichon urbica* (7 - 0)

Individer som viser hybridkarakterer til ovennevnte arter:

1994 ØSTFOLD: 1K+ ringmerket Skårakilen, Onsøy, Fredrikstad 30.08 (M.Petter- sen).

Trolig er denne hybriden nokså regelmessig forekommende, men lett å overse i felt. Av totalt 7800 låvesvaler ringmerket i Skåne, Sverige var fire hybrider; noe som tilsvarer en hybrid for hver 1850 låvesvaler innfanget. I Nord-Amerika er ca. en av tusen innfangede fugler en hybrid, mellom låvesvale og grottesvale *Hirundo fulva* eller mursvale *Hirundo pyrrhonata* (Olsson 1994).

Amursvale *Hirundo daurica* (11 - 1)

1995 NORDLAND: Røstlandet, Røst 8.7 (S.Moe, H.Pøisinger).

(Sør- og Øst-Europa, Sør- og Øst-Asia og Afrika; overvintrer i Afrika). Første funn i Nordland, og det hittil seineste i Norge. Alle tidligere funn er gjort i mai (5) og juni (6) (Bosy & Clarke 1993).

Mongolpiplerke *Anthus godlewskii* (0 - 1)

1995 NORD-TRØNDELAGE: 1K Nordsileiret, Steinkjer 3.-13.11* (F) (F.Jacobsen, M.Vang m.fl.). Fargefoto i *Birding World* 8 (11) s. 417, og 2 fargebilder i *Vår Fuglefauna* 18 (4) s. 241.

(Øst-Asia). Dette var en etterlengtet ny art for landet. Tidspunktet er typisk, men lokaliteten var overraskende, siden majoriteten av de store piplerkene i Norge sees langs kysten av Sør- og Vestlandet. Fuglen oppholdt seg på et sumpete industriområde. Det var svært vinterlige værforhold under deler av fuglens opphold, med flere frostnetter. Fra det øvrige Europa er mongolpiplerka påtruffet i England, Finland, Belgia og Nederland. Dessuten er et individ veldokumentert fra Helgoland, Tyskland høsten 1996. Flest funn er gjort i England og Finland, der arten nå påtreffes på årlig basis. Mongolpiplerka er notorisk vanskelig å artsbestemme i felt, særlig om det dreier seg om individer i juvenil drakt, slik som det første norske individet.

Sitronerle *Motacilla citreola* (34/35 - 1)

1984 ROGALAND: 1K Nordvågen, Utsira 19.-22.8 (M.Dagsland, O.Bryne, H.Fisketjønn).

1993 TELEMARKE: 1K Jomfruland, Kragerø 28.8 (J.H.Magnussen, A.B.Simonsen, K.Sørensen)

1994 VEST-AGDER: 2 1K Vågsvollvika og Seviga, Farsund 24.-29.9* (F) (G.Gundersen, I. Flesjå, O.Jørgensen).

1995 ROGALAND: 1K Nordvik, Utsira 7.10*

Norges andre funn av kanadahettemåke *Larus philadelphia*, Borhavn, Lista, Farsund (VA) 17.-31.12.1995 og inn i 1996. Foto: Gunnar Gundersen.

Ringnebbmåke *Larus delawarensis* 2K, Vardø havn, Vardø (FI) 4.-20.7.1995. Dette er det første funn av arten i Finnmark. Foto: Håkon Heggland.

Ringnebbmåke *Larus delawarensis* 4K+, Klæbu dyrepark, Klæbu (ST) 13.7-9.8.1995. Foto: Kjetil Aa. Solbakken.

Hvitkinnsvarterne *Chlidonias hybridus* 3K+, Gaulosen, Trondheim (ST) 14.-17.8.1995. Foto: Morten Vang.

Hybrid flaggspett *Dendrocopos major* x hvitryggspett *Dendrocopos leucotos* ♀, Nygård, Tomter; Hobøl (ØF) 28.2.1994. Foto: S. Pedersen.

Gråseiler *Apus pallidus*, Utsira (RO) 3.6.1995. Bilde nr. 1 viser lys panne og lys isse, samt artsdiagnostiske kontraster på overvingen. Bilde nr. 2 viser markerte kontraster på undersiden av vingene, og den lyse undersiden på kroppen kan skimtes. På bilde nr. 3 ser vi en markert overgang mellom fyldig bakkropp og en smal, kort stjert. Fotos: Håkon Heggland.

Starrsanger *Locustella certhiola* 1K, Sklinna, Leka (NT) 27.-28.9.1995. Foto: Morten Vang.

Dverglerke *Calandrella brachydactyla*, Grandefjæra, Ørland (ST) 2.-3.9.1995. Med sju funn i 1995 fikk Norge det beste «dverglerkeåret» noensinne. Sør-Trøndelag og Oppland fikk dette året sine første funn av arten. Foto: Kjetil Aa. Solbakken.

Mongolpiplerke *Anthus godlewskii* 1K, Nordsileiret, Steinkjer (NT) 3.-13.11.1995. Dette er første funn av arten i Norge. Arten er svært vanskelig å bestemme i felt, spesielt 1K-fugler som ikke har mytt de midtre mellomdekkene. På bildet ser vi at fuglen har lys tøyte, et spinkelt og kort nebb, mørk halssideflekk og jevnt brune øredekkere. Foto: Morten Vang.

Mongolpiplerke *Anthus godlewskii* 1K, Nordsileiret, Steinkjer (NT) 3.-13.11.1995. Legg særlig merke til kort og spinkelt nebb, uten «gulneblomknekk» på undernebbet som normalt forekommer hos tartarpiplerka *Anthus novaseelandidae*, kraftig ryggstrekning og kortere hale enn tartarpiplerka. Foto: Terje Kolaas.

(F) (J.K.Ness, P.Gylseth, G.Mobakken).

(Øst-Europa vest til Polen og Tyskland, store deler av Nord- og Sentral-Asia; overvintrer i Sør-Asia). Funnet fra Lista i 1994 er det første av mer enn ett individ samtidig. Ett funn i 1995 er oppsiktsvekkende lite, i Sverige var 18 individer en klar rekordsum (Cederroth 1996). Også i Storbritannia hadde man det beste året noensinne med 10 ind. (Rogers *et al.* 1996). De fleste norske sitronerler opptrer i kyststrøkene fra Oslofjorden til Rogaland, i høsthalvåret i tiden fra slutten av august til midten av oktober. Alle funn som publiseres her, faller dermed godt inn i det etablerte mønsteret.

Blåstjert *Tarsiger cyanurus* (4 - 1)
1995 ROGALAND: 1K+ ringmerket Lomeland, Eigersund 8.10* (F) (R.Lomeland, J.T.Rødland, G.B. Krone).

(Fra Sverige og Finland østover gjennom den russiske taigaen; overvintrer i Øst- og Sør-Asia). Første funn for Rogaland, og det første i oktober. Blåstjerten forblir en superaritet, til tross for at den hekker i Finland, hvor man årlig regner med 2-300 revir. Grensen for blåstjertens utbredelse ble i 1996 flyttet så langt vest som til Norrbotten i Sverige, hvor de har de fått opprettet et blåstjert-reservat etter at to par pluss en syngende hann ble oppdaget i 1996 (Cederroth 1996, Gustafsson & Ohmann 1996).

Starrsanger *Locustella certhiola* (4 - 2)
1995 ROGALAND: 1K ringmerket Utsira 9.10* (F) (A.Grimmsby, G.Mobakken). Fargebilde i *Vår Fuglefauna* 18 (3) s. 179, svart-hvittfoto i *Utsira Fuglestasjons Årbok* 1995 s. 33.
NORD-TRØNDELAGE: 1K ringmerket Sklinna, Leka 27.-28.9* (F) (T.Haugskott, F.Jacobsen, M.Myklebust, M.Vang). Fargefoto i *Birding World* 8 (10) s. 379, og i *Vår Fuglefauna* 18 (3) s. 179.

(Store deler av Asia; overvintrer i Sørøst-Asia). Sklinna-fuglen representerer første funn for Nord-Trøndelag og det nordligste funnet i Vest-Europa. Funnet fra Utsira er det seneste i Norge med en dags margin. Med to nye funn i 1995 øker den norske totalen til 6 funn. Samtlige er fanget og ringmerket i perioden 14.9.-9.10. Dette er overraskende mange, siden starrsanger ikke er påvist i noen av de andre nordiske landene, og totalt er kun 25 ind. registrert i Europa pr. 1994 (Mitchell & Young 1997). Den

andre av de østlige *Locustella*-artene, stripesangeren *L. lanceolata*, finnes hekkende i den europeiske delen av Russland, med bl.a. 15 syngende individer registrert i Finland t.o.m. 1996 (M.Helin i brev). Høstfunn av denne arten er nokså likt fordelt med 4 funn i Norge, 4 i Danmark, 2 i Sverige og 3 i Finland. Det er mulig at starrsangeren kommer på nokså lange trekketapper, og overskyter de andre nordiske landene for så å dette ned når den treffer på Atlanterhavskysten. De britiske funnene er sterkt konsentrert til Shetland og Orknøyene, dermed ligger storparten av de europeiske funnene innenfor et triangel dannet av disse to øygruppene og Vest-Norge. Også i forhold til Storbritannia er det norske funnmønsteret påfallende: Der har man 15 funn av starrsanger og 67 funn av stripe-sanger t.o.m 1995 (Rogers *et al.* 1997), i Norge har vi 50% overvekt av starrsanger!

Elvesanger *Locustella fluviatilis* (31 - 4)
1995 ØSTFOLD: Syngende ♂ Brekke gård, Rakkestad 3.6 (P.O.Suther).
TELEMARK: Syngende ♂ Børsesjø, Skien 3.-30.6* (F, L) (J.H.Magnussen, E.Reiersen, T.E.Silsand m.fl.).
BUSKERUD: Syngende ♂ Juveren, Ringrike 4.6 (K.Myrmo).
ROGALAND: Syngende ♂ Gruda, Klepp 11.-17.6, ringmerket 11.6* (V) (J.K.Ness, S.Folkedal, B.O.Høyland m.fl.).

(Sentral- og Øst-Europa og Vest- til Sentral-Asia; overvintrer i Sørøst-Afrika). Første funn for Buskerud, og utrolig nok det første funnet for Rogaland. Fire fugler er bra, de siste fire årene har ligget på 3-4 syngende hanner. Arten er likevel påfallende sjelden i forhold til i Sverige, som hadde 270 syngende hanner i 1995 og totalt over 2800 funn! (Tyrberg 1996). I Danmark har man registrert en økning på 90-tallet, og 1995 var et rekordår med 34 funn (Søby *et al.* 1997).

Vannsanger *Acrocephalus paludicola* (15/17 - 0)
1994 VEST-AGDER: 1K ringmerket Slevdalsvann, Farsund 6.8* (F) (G.Gundersen, J.Thollefsen m.fl.)

(Øst-Europa og Vest-Russland; overvintrer i Vest-Afrika sør for Sahara). De første fire funnene for landet kom fra Østfold, Oppland og Rogaland (2). Siden har samtlige 13 kommet fra Vest-Agder!

Åkersanger *Acrocephalus agricola* (3 - 0)
1994 VEST-AGDER: 1K ringmerket Slevdalsvann, Farsund 17.9* (F) (N.H. Lo-

rentzen, J.K.Skjelnes).

(Store deler av Asia; overvintrer i Sørvest-Asia og India). Det tredje norske funnet, og som de to foregående ringmerket ved Lista fuglestasjon.

Busksanger *Acrocephalus dumetorum* (17 - 4)
1993 VEST-AGDER: 1K ringmerket Slevdalsvann, Farsund 10.10* (F) (G.Gundersen, N.H.Lorentzen).
1995 ØSTFOLD: Syngende ♂ Kurefjorden, Rygge 14.6-2.7* (L), ringmerket 19.6 (R.Botnermyr, H.Ellingsgård, R.Frølandshagen)
VESTFOLD: Syngende ♂ Gjekstad, Sandefjord 9.-10.7* (F, L) (J.Thollefsen, J.Karlsen, B.G.Thorsen, J.G.Thorsen).
MØRE OG ROMSDAL: 2K+ Dromnes, Aure 24.6-19.7* (F) (P.Gylseth, H.A.Olsvik)
NORD-TRØNDELAGE: Syngende ♂ Movatnet, Levanger 10-26.6* (F, L) (T.R.Østerås, M.Vang m.fl.). Fargebilde i *Vår Fuglefauna* 18 (3) s. 179.

(Eurasia østover fra Finland; overvintrer i India og Sri Lanka). Ny art for Østfold og Nord-Trøndelag. Omstendighetene rundt observasjonen på Aure i Møre & Romsdal var meget spesielle, og fortjener nærmere omtale. Muligens dreier det seg her om Norges første hekkefunn, i og med at det ble funnet et reir med fem egg 18.7. En av fuglene som var til stede ble fanget og ringmerket 25.6, og denne er godkjent som busksanger. Kjønn ble ikke fastslått, vingelengden på 62 mm gir ikke rare holdepunktet (gj.sn. hann 63,1 og hunn 62,3, (Cramp 1992)). Syngende busksanger, eller andre *Acrocephalus*-arter, ble ikke hørt på lokaliteten. Det var imidlertid til fugler til stede, men de ble aldri sett og bestemt samtidig. Reiret ble til slutt forlatt, og reir med innhold samlet inn. Det har imidlertid ikke vært mulig for NSKF å fastslå om eggene og reiret er produsert av en busksanger eller f.eks. en myrsanger. Hybridisering mellom disse to artene er ikke uvanlig i overlappsoner. Eggene var tilsynelatende ikke befruktet. Under tvil godkjennes det derfor ikke som hekkefunn, fordi identiteten til begge individene ikke er 100% sikker, og fordi det ikke kan fastslås at eggene var lagt av en busksanger.

Trostesanger
Acrocephalus arundinaceus (36/37 - 1)
1995 VESTFOLD: Mølen, Larvik 24.5 (J.Nystrøm).

(Europa, Sørvest- og Øst-Asia og Nord-Afrika; overvintrer i Afrika). Ett eneste funn på landsbasis er frustrerende lite sammenlignet med ca. 350 syngende hanner i Sverige i 1995! (Tyrberg 1996).

Rødstrupesanger *Sylvia cantillans* (29 - 4)

1995 ROGALAND: 2K+ ♂ Bakerijordene, Utsira 28.5* (F) (G.Mobakken, H.Heggland). 2K+ ♂ Kvalvik, Utsira 30.5* (F) (H.Heggland, G.Mobakken). Svart-hvitfoto i *Utsira Fuglestasjons Årbok* 1995 s. 34. 2K+ ♂ Røvær, Haugeund 31.5 (J.K.Ness, S.Folkedal). 2K+ ♂ Bekkjervika, Utsira 2.6 (J.K.Ness, H.Heggland).

(Sør-Europa og Nordvest-Afrika; overvintrer i Nord- og Vest-Afrika). En detaljert beskrivelse av hvert enkelt individ har i dette tilfellet avslørt at disse funnene dreide seg om forskjellige fugler. Som tidligere år dreier det seg om Rogaland og Utsira når funn av denne arten skal analyseres. Den har nå blitt en årvisst spesialitet for øya langt vest i havet. I 1995 var det også et funn fra Røvær i Rogaland. Denne øya ligger ikke så langt NNØ for Utsira, så det er vel ikke så rart om det skulle dette inn noen her også. De fleste funnene av rødstrupesanger, ihvertfall hannene, kommer inn som aldersbestemt, oftest som 2K. Rødstrupesangeren er en av tre arter som er angitt av Jenni *et al.* (1995) som svært vanskelig å aldersbestemme (i hånd!) etter myting i vinterkvarterene. Det blir da i beste fall ambisiøst å prøve på aldersbestemming i felt. Mytingen som registreres på italienske fuglestasjoner om våren er svært så varierende og forvirrende; ofte har de mytt noen av svingfjærene, og ikke nødvendigvis like mange på hver side (A.T.Mjøs egne obs.). Denne «irregulære» mytingen er muligens kondisjonsbettinget, noe som trolig også kan påvirke mengde rødt i strupen.

Østsanger *Phylloscopus trochiloides* (42/46 - 1)

1991 HORDALAND: 1K+ Herdlevær, Øygarden 25.8 (A.T.Mjøs, A.Folvik, A.Breistøl, M.Fredriksen, O.M.Osaland).
1992 TELEMARK: 2K+ ringmerket Jomfruland, Kragerø 8.6* (F) (V.Kristiansen, R.T.Magnussen, T.Haugskott m.fl.).
1993 TELEMARK: 2K+ Jomfruland, Kragerø 16.6* (F) (J.H.Magnussen, S.Edvardsen, T.Landsverk, J.G.Slemmelid).
1995 NORD-TRØNDELAGE: Syngende ♂ Djupvika, Åsenfjorden, Levanger 25.5 (M. Husby).

(Nordøst-Europa og Asia). Første funn for Hordaland og Nord-Trøndelag. Funnmeng-

den har holdt seg rimelig konstant de siste 10-15 årene, med en opptreden fra slutten av mai og frem til medio september. Den har to topper i denne perioden; en fra slutten av mai til ut juni og en i månedsskiftet august-september.

Lappsanger

Phylloscopus borealis (6 - 5) etter 1987

1987 FINNMARK: 2K+ Hestefossen, Sør-Varanger 2. og 5.7 (A.Lindgaard m.fl.)
1995 NORDLAND: Skar, Skjerstad, 5.6 (M.Eggen).
FINNMARK: Syngende ♂ «Lokalitet 1», Elvenes, Sør-Varanger 26.6-17.7* (L) (G.Högstedt, J.E.Berglihn, S.Grundetjern, A.T.Mjøs, K.E.Solheim). Syngende ♂ Storskog grensestasjon, mot Grense Jakobselv, Sør-Varanger 30.6* (L) (J.E.Berglihn, S.Grundetjern, A.T.Mjøs, K.E.Solheim). Syngende ♂ «Lokalitet 2», Elvenes, Sør-Varanger 30.6* (L) (J.E.Berglihn, S.Grundetjern, G.Högstedt, A.T.Mjøs, K.E.Solheim). Syngende ♂ Svanvik, Sør-Varanger 1.-7.7* (F,L), ringmerket 1.7 (A.T.Mjøs, K.E.Solheim, M.Pettersen, G.Högstedt m.fl.).

(Finnmark og østover til Alaska; overvintrer i Sørøst-Asia). Etter at arten ble tatt inn igjen på NSKF-lista i 1988, ser det fremdeles ut til at den er på plass på noen få hekkeplasser i de nordligste fylkene. Funnmengden viser også klart at den fremdeles må betraktes som en stor sjeldenhet i Sør-Norge. Dersom du sitter på eldre observasjoner av lappsanger i Finnmark, så send dem for all del inn til NSKF.

Fuglekongesanger

Phylloscopus proregulus (50/63 - 1)

1988 VEST-AGDER: Ringmerket Nesheim-sanden, Farsund 16.10* (F) (N.H.Lorentzen). Tidligere godkjent av LRSK, publisert i *Piplerka* 20 s.65.
1989 ROGALAND: Min. 6 ind. Utsira 7.-14.10* (F) (F.Jacobsen, M.Dagsland, A.Haram, J.Austevik, P.H.Gylseth m.fl.).
1995 ROGALAND: Utsira 7.11 (G.Mobakken).

(Sentral-, Øst- og Sør-Asia; overvintrer i Sørøst-Asia). Funnet fra 1989 gir dette toppåret 8 funn av 15 ind., totalen for Utsira alene i 1989 blir 6 funn av 11 individer. Dermed kommer dette året opp mot rekordåret 1982 (14 funn av 16 individer). I Sverige og Finland opptrer fuglekongesangeren mer jevnlig, som gulbrynsanger, mens opptreden i Norge varierer sterkt fra år til år.

Gransanger *Phylloscopus collybita* Individer som viste karakterene til underarten *tristis* (0 - 1)
1995 AKERSHUS: 1K+ ♀ Sofiemyr, Oppesgård 7.11* (F) (T.R.Stølen).

(Sentral-Asia, Nord-India og Bangladesh). Underarten ble tatt inn igjen på NSKFs innrapporteringsliste fra og med 1.1.1996. Gamle funn ønskes også innrapportert. Funnet fra Akershus står inntil videre som det første og eneste funnet av «klassisk» *tristis* fra Norge. Det finnes en god del tidligere funn som er godkjent av NSKF, disse vil med tiden bli revurdert i forhold til kriterier gitt i Svensson (1992). Se egen fakturte på side 6 for mer informasjon. Det er kommet inn ganske mange funn av underarten til NSKF, mange av disse har tidligere vært godkjent av LRSK. De aller fleste sakene avslører at denne underarten er blitt bestemt på sviktende grunnlag, se fakturte s. 6 for tips om hvordan funn av *tristis* bør dokumenteres. De ulike LRSK som ikke har sendt tidligere funn av underarten til NSKF, anmodes om å legge disse ved i neste forsendelse.

Rødtoppfuglekonge

Regulus ignicapillus (38 - 1)

1994 TELEMARK: 2K+ ♂ ringmerket Jomfruland, Kragerø 28.4* (F) (R.Ehnebom, K.Maloney).
VEST-AGDER: 2K+ ♂ NØ-siden av Hanangervann, Farsund 5.4 (J.E.Berglihn, S.Grundetjern).
1995 ROGALAND: 1K+ ♂ Herberg, Utsira 28.-31.10* (F) (G.Mobakken m.fl.). Fargebilde i *Vår Fuglefauna* 18 (4) s. 241, to svart-hvitfoto i *Utsira Fuglestasjons Årbok* 1995 s. 36.

(Europa, Midtøsten, Nord-Afrika; overvintrer i Sør- og Vest-Europa samt Nordvest-Afrika). Det ble ringmerket en hann ved Lista fyr samme dag som funnet fra Hanangervann (Gustad 1995), men de regnes som ulike ind. To funn til fra 1994 gjør at dette blir det beste året hittil med 6 funn. Den forrige bestenoteringen var 1988 med 5 funn. Et rekordår i 1994 er i samsvar med mønsteret i Sverige, der 1994 ble det tredje beste året noensinne med ca. 30 ind. (Tyrberg 1995). Også Danmark opplevde rekordforekomst i 1994 med 85 funn (Søby *et al.* 1997)

Skjeggmeis *Panurus biarmicus* (81/552 - 0)

1993 AUST-AGDER: ♂ Ruaker, Fevik, Grimstad 15.10. (T.Olsen).

(Spredt i Europa, Tyrkia, Sentral-Asia til Kina). Et sent innrapportert funn som brin-

Busksanger *Acrocephalus dumetorum* Movatnet, Levanger (NT) 17.6.1995. Fuglen (en syngende ♂) hadde tilhold ved vatnet i perioden 10.-26.6.1995, og representerer det første funn av arten i Nord-Trøndelag. Foto: Morten Vang.

Starrsanger *Locustella certhiola* 1K, Utsira (RO) 9.10.1995. Med to funn i 1995 foreligger det nå totalt seks funn av arten i Norge. Forekomsten av starrsanger i Norge er meget interessant også i et europeisk perspektiv. Arten er ikke påvist i de øvrige nordiske land, og pr. 1994 var det kun 25 funn av arten i Europa. Det er Norge og Storbritannia som har de fleste funn av arten. Foto: Jan Kåre Ness.

ger totalen for 1993 opp på 41 funn av totalt 236 individer. Arten er tatt ut av NSKFs vurderingsliste fra og med 1.1.1996, men eventuelle urapporterte funn fra før denne datoen ønskes fortsatt!

[Ubestemt brilllefugl] *Zosterops japonicus*/Z. palpebrosus.] (1 - 0)

Individer som viser karakterer til en av de to ovennevnte artene:

1994 SØR-TRØNDELAGE: Orkanger, Orkdal oktober-november* (F). (G.Bangjord, O.Frengen, J.O.Gjershaug, A.Skauvik, F.Skauvik m.fl.).

(Kina, Burma, Vietnam/India, Kina, Sørøst-Asia). NSKF var ut i fra det ene innsendte bildet ikke i stand til å avgjøre hvilken av de to artene som var involvert, men de japanske formene av *Z. japonicus* kan trolig elimineres da disse har brune flanker. Denne fuglen dukket opp på en foringsplass etter at et kinesisk transportskip hadde anløpt Orkanger. Ombord var det mange burfugler, og NSKF anser det som mest sannsynlig at fuglen unnslopp derfra. Funnet plasseres derfor i kategori B, og vil bli flyttet over i kategori E dersom det nye listekategorisystemet innføres.

Rødhalevarslere *Lanius isabellinus* (6 - 1)

1995 TELEMARK: 2K+ ♂ Jomfruland, Kraugerø 29.5 (R.Ehnebon, S.Edwardsen).

(Iran og Sentral-Asia til østlige Kina; overvintrer i Øst-Afrika). Ny art for Telemark.

Dette blir tredje vårfunn av denne arten i Norge; begge de foregående var på Mølen i Vestfold (1984 og 1988). Det er verdt å merke seg at denne arten, som tidligere ble betraktet som en underart av tornskate, igjen kan bli skilt i to arter: *L.(i.) isabellinus* og *L.(i.) phoenicuroides*. Det er derfor viktig å prøve å underartsbestemme alle rødhalevarslere som måtte dukke opp. Tre av de tidligere norske funnene gjelder den vestligste underarten *phoenicuroides*, mens nominatunderarten ennå ikke er påvist (Gustad 1995).

Rosenvarslere *Lanius minor* (13 - 0)

1994 VEST-AGDER: 2K+ Tjørvehavn, Farsund 28.8* (F) (N.H.Lorentzen, J.E.Røer, NOF Kristiansand LL)

(Sør- og Øst-Europa, SV-Asia; overvintrer i Øst- og Sør-Afrika). Nok en bekreftelse på at august er måneden for å treffe denne arten i Norge (Gustad 1995).

Rosenstær *Sturnus roseus* (60/64 - 9)

1984 TROMS: 2K+ ♀ Bakkejord, Tromsø 23.11*(F). Fuglen befinner seg i samlingene til Zool. Mus. i Tromsø.

1994 FINNMARK: 2K+ Altneset, Seiland, Alta 9.9-ultimo sept.* (F) (H.Karlsen, O.Karlsen, L.H.Krempig)

1995 OPPLAND: 2K+ Bøverbu, Vestre Toten 2.9* (V) (P.K.Sivesind).

TELEMARK: 2K+ Rønningen, Neslandsvatn, Drangedal 3.6 (K.Aune Aasgaard, Fam. Aune Aasgaard).

VEST-AGDER: 1K Steinodden og Tjørve, Farsund 13.9 (R.Jåbekk, M.R.Anderson, L. Pommerencke).

ROGALAND: 2K+ Utsira 8.-13.8* (F) (G.Mobakken, A.Klovning, Ø.B. Nilssen m.fl.). Fargebilde i *Vår Fuglefauna* 18 (4) s. 241, to svart-hvitfoto i *Utsira Fuglestasjons Årbok* 1995 s. 38. 1K Utsira 19.9 (G.Mobakken, A.Klovning, A.Grimby). 1K Utsira 9.-11.10* (F) (G.Mobakken, A.Grimby, J.R. Asbjørnsen m.fl.). Svart-hvitfoto i *Utsira Fuglestasjons Årbok* 1995 s. 38.

SØR-TRØNDELAGE: 2K+ ♂ Sætervika, Osen 17.5-2.7*(F) (T.R.Østerås, R.Riseth, R.Sæter)

NORDLAND: 2K+ Helligvær, Bodø 1.7* (F) (O.Pedersen, Ø. og R.Birke-lund). 2K+ Saltstraumen, Bodø 20.-21.8* (F) (E.Finnerup)

(Sørøst-Europa, Sørvest-Asia; overvintrer fra India sør til Sri Lanka). Funnet fra 1984 dreier seg muligens om samme fugl som tidligere er godkjent fra Sandøy, Tromsø 17.-18.6.1984 (Bentz 1987) og trolig samme som ved Brensholmen, Tromsø ult. sept.-16.10.1984 (Bentz 1988). Den teller derfor ikke som et nytt funn i totalen. Hele 9 funn i 1995 er årsbeste, og ytterligere fire fra 1994 gir totalt 22 individer de siste tre årene. Også Storbritannia og Sverige hadde høye årstotaler. Arten er uten tvil i ferd med å bli vanligere i Vest-Europa enn den var noen år tilbake, trolig i forbindelse med invasjonstypen hekking lenger vest enn normalt på 90-tallet. Også i 1995 hekket store kolonier i Ungarn, med ca. 1200 par i

steppelandskapet Hortobagy, noe som er adskillig lenger vest enn normalt (van den Berg & Sangster 1995).

Gulirisk *Serinus serinus* (17/20 - 1)
1995 ROGALAND: 2K+ ♂ Røvær, Hauge-
sund 30.5 (J. Kristiansen).

(Kontinentale Europa, Tyrkia og Nordvest-Afrika). En typisk forekomst sesongmessig, men første funn i Rogaland. Av 17 norske funn har 12 vært om våren, og 9 av disse på Østlandet. Arten øker kraftig i Baltikum og øker også i Sverige (Tyrberg 1996). Det bør inspirere til seriøse forsøk på å øke den magre norske funntotalen fremover.

[Orientfink *Carduelis sinica*] (0 - 1)
1994 VEST-AGDER: 2K+ ♂ Lista fyr, Far-
sund 1.6 (N. H. Lorentzen).

(Øst-Asia). Det første funnet av denne grønnfinklignende fuglen i Norge, men sannsynligvis en rømt burfugl. Med unntak av de nordligste bestandene (Kamtsjatka, Sakhalin og Kurilene), som overvintrer i Japan sør til Okinawa, er dette for det meste en stasjonær art. Arten har streift til Aleutene ved enkelte anledninger. Funnet plasseres i kategori B.

Hvithodespurv *Emberiza leucocephalos* (8 - 1)
1994 HORDALAND: 1K ♂ Trodlaheugen, Stord 27.12.-31.12 og inn i 1995* (F) (J.Rabben).
1995 ROGALAND: 2K+ ♂ Svanes, Eiger-
sund 19.03* (F) (I. Sleveland, G. B. Krone, J. Grønning).
HORDALAND: 2K ♂ Trodlaheugen, Stord 1.1.-ca. 10.3* (F) (J.Rabben, T.H. Heggland, H.Heggland, A.T.Mjøse m.fl.). Samme som i des.-94. Fargebilde i *Birding World* 8 (2) s. 49, og på baksideomslaget til *Vår Fuglefauna* 18 (1).

(Uralfjellene, Sibir og Kina; overvintrer i Sentral- og Øst-Asia). Første funn for Rogaland og Hordaland, og de første funnene siden 1988. 1995 var et godt år for hvithodespurv i Vest-Europa. Foruten disse to ble arten funnet i Sverige, Storbritannia, Irland og Marokko. Det var et rekordartet tilsig av hvithodespurv til Vest-Europa høsten 1994, bl.a. ble det observert 5 ind. på Shetland og Orknøyene mellom 22.10 og 7.11, noe som alene resulterte i den beste årstotalen noensinne i Storbritannia (Rogers *et al.* 1995). Det er naturlig å anta at de to «norske» individene ankom i forbindelse

Hvithodespurv *Emberiza leucocephalos* 2K♂, Trodlaheugen, Stord (HO) 27.12.1994-ca.10.3.1995. Foto: Håkon Heggland.

med denne invasjonen. På vinterstid har hvithodespurven en tendens til å slå seg sammen med gulspurvflokker, og hvithodespurver oppdages ofte når disse flokkene oppsøker foringsplasser. Omstendighetene rundt den overvintrende hvithodespurven på Stord, som ble svært populær blant norske «raritetsentusiaster», er omtalt av Rabben (1995).

Sibirspurv *Emberiza aureola* (24/30 - 2)
1995 ROGALAND: Utsira 5.9 (J.K.Ness, O.Lepsøe, A.Klovning, G.Mobakken m.fl.). Utsira 18.9 (G.Mobakken, A.Klovning).

(Fra Finland gjennom Nord-Asia; og Sørøst-Asia). Utsira befester sin stilling som beste norske lokalitet for denne østlige godbiten. Med unntak av en fugl 24.6.1980 har alle funnene på Utsira vært i september. Den gode trenden fra 90-tallet fortsetter, med fem funn fra Utsira i perioden 1993-95 og ett funn fra Mønstermyr, Flekkefjord i 1991. Før 1991 må vi imidlertid helt tilbake til 1985 for å finne siste funn, også det fra Utsira, med 2 ind. 21.-22.9 (Bentz 1987). Også Storbritannia hadde en sterk forekomst i 1995, 9 individer var bare en bak årsbeste (Rogers *et al.* 1996).

Kornspurv *Miliaria calandra* (25/27 - 0)
1985 VEST-AGDER: Sangvik, Søgne 11.5 (J.E. Berglihn).

(Vestlige Eurasia og Nord-Afrika). Både

tidspunkt og landsdel er typisk for funn av denne fordums norske hekkefuglen.

Tillegg/rettelser til tidligere godkjente saker

Additions/corrections to formerly accepted records

Stork *Ciconia ciconia*
1981 NORD-TRØNDELAG: Ekle, Stjørdal 19.5 (H. Sørhuus). Tidligere publisert, men med feil dato.

Ringand *Aythya collaris*
1992 TELEMARK: Finndalbukta, Bamble og Versvika, Porsgrunn 1.1.-ultimo mars* (F) (V. Heibo, J.H.Magnussen m.fl.). Saken er tidligere godkjent av NSKF. Her publiseres tilleggsdatoer og en ny lokalitet.

Polarsvømmesnipe *Phalaropus fulicarius*
1986 AKERSHUS: 1K Storegrunn, Asker 1.11* (F) (M.Bergan, P.H.Gylseth m.fl.). Funnet er tidligere godkjent og publisert som 1K+.

Ismåke *Pagophila eburnea*
1993 NORDLAND: 2K Skagen, Hadsel 12.1 (V.Kristiansen). Tidligere feilaktig publisert som fra Andøy kommune.

Bieter *Merops apiaster*
1990 VEST-AGDER: 2K+ 14.7-15.8 (N.H. Lorentzen m.fl.). Tidligere godkjent kun 14.7.

Mindre rettelser til Gustad (1995)

Corrections to Gustad (1995)

Takksigelse side 265: Runar Jåbekk legges til listen over avtakke bidragsytere.

Figurtekst fig. 4 s. 278: Følgende setning legges til bak: «Figurlinjen i front illustrerer antall nye funn pr. uke, mens bakre figurlinje inkluderer funn som går over i påfølgende uke».

Skal stå: Fjellspurv (tidligere snøfink) *Montifringilla nivalis*.

Bildetekst s. 301: Skal stå, fra venstre: Runar Jåbekk, Øivind Syvertsen, Jørn R. Gustad, Andrew W. Clarke, Rune G. Bosy og Sebastian Ludvigsen.

Henlagte saker

Shelved observations

Storskarv *Phalacrocorax carbo*

Individer som viste karakterene til underarten *P. c. sinensis*

- 1995 NORDLAND: Alstad, Bodø 1.3 Engavågen, Meløy 11.3.
ROGALAND: Eigerøy fyr, Eigersund 14.4. Utsira 18.2, 1. og 5.3.
TELEMARK: Jomfrulandsrenna, Kragerø 1.4, Jomfrulandsrenna, Kragerø 30.3.
VEST-AGDER: Adult Seviga, Farsund 11.3. 2 2K+ Snekkestø, Farsund 11.3. 2 2K+ Bringsholmen, Verestranda, Farsund 12.3.
ØSTFOLD: Kurefjorden, Rygge 14.3-22.4. 4 Kurefjorden, Rygge 18.3.

Hybrid stripegås *Anser indicus* x snøgås

Anser caerulescens

Individer som viser karakterer til ovennevnte arter:

- 1993 VEST-AGDER: Lista, Farsund 8.4-31.12.
1994 VEST-AGDER: Lista, Farsund 1.1-5.10.

Saken er tidligere innsendt LRSK som stripegås. Fuglen regnes som en parkhybrid, og behandles derfor ikke av NSKF.

Ubestemt gåsehybrid *Anser sp./Branta sp.* x

Anser sp./Branta sp.

- 1995 NORDLAND: Vannved, Dønna 24-28.5* (F). Funnet regnes som en parkhybrid, og skal følgelig ikke behandles av NSKF.

Ubestemt småvader *Calidris sp.*

- 1995 TELEMARK: 1K+ Jomfruland, Kragerø 5.9. NSKF har ikke mottatt bilder av fuglen. Disse må ses før komiteen kan ta en avgjørelse. Funnet henlegges derfor.

Ubestemt stormåke *Larus sp.*

- 1994 HORDALAND: Byparken, Bergen 6.-7.1* (F). Fuglen er muligens en hybrid gråmåke x polarmåke, men den forblir ubestemt inntil videre.

Middelhavstær *Sturnus unicolor*

- Udatert HORDALAND: «Bergen»* (F). Fuglen er skinnlagt og finnes i Bergen Museums skinnsamling. Det foreligger ingen funnomstendigheter, og NSKF velger derfor å henlegge saken.

Ubestemt fugl *Aves indet.*

- 1995 TELEMARK: Bø i Telemark 9.-10.6. NSKF kan ikke avgjøre artstilthørigheten.

Ikke godkjente saker

Records not accepted

Gråstrupedykker *Podiceps grisegena* H

- 1992 ROGALAND: 1K Horpestadvann, Klepp 19. og 25.7.

Svarthalsdykker *Podiceps nigricollis*

- 1994 ROGALAND: Gardsvik, Haugesund nov.-31.12.
1995 ROGALAND: Gardsvik, Haugesund 1.1-16.3.

Svartbrynalbatross *Diomedea melanophris*

- 1988 HAVOMRÅDENE UTENFOR NORSKE-KYSTEN S: Adult i pos. 57.43 N, 4.16 E 23. eller 24.8.

Ubestemt fregattfugl *Fregata sp.*

- 1979 HORDALAND: «Bergensfjorden», Bergen (?) 1.6.

Skjestork *Platalea leucorodia*

- 1989 ROGALAND: Hegrestad, Eigersund 27.9.

Tundragås *Anser albifrons*

Individer som viste karakterer til underarten *A. a. flavirostris*:

- 1995 NORDLAND: 3 ind. Øra, Meløy 25.9.
SØR-TRØNDELAGE: 6 2K+ Innstrandfjæra, Ørland 4.11.

Hybrid grågås *Anser anser* x kanadagås *Branta canadensis*

Individer som viste hybridkarakterer til ovennevnte arter:

- 1995 SØR-TRØNDELAGE: Gaulosen, Melhus og Buvika, Skaun 10.9 - 28.12.

TELEMARK: Jomfruland, Kragerø 9.8.

Snøgås *Anser caerulescens*

- 1994 SØR-TRØNDELAGE: 2 ind. Straumen, Rissa 3.5.

Kanadagås *Branta canadensis ssp.*

Individer som viser karakterer til en av de små underartene:

- 1980-tallet: OSLO: Østensjøvannet, Oslo.

Svartglente *Milvus migrans*

- 1995 AUST-AGDER: 3K+ Nedenessletta, Arendal 4.4.

Enghawk *Circus pygargus*

- 1995 NORD-TRØNDELAGE: 1K Skjelstadmark, Stjørdal 11.11.

Hønehawk *Accipiter gentilis*

Individer som viser karakterer til den nordlige og østlige underarten *buteoides*:

- 1991 VEST-AGDER: Lista fyr, Farsund 24.11.

Småskrikørn *Aquila pomarina*

- 1995 TELEMARK: 2K+ Børsesjø, Skien 11.6.

Storskrørn/småskrikørn *Aquila clanga/A. pomarina*

Individer som viser karakterer til en av de ovennevnte arter:

- 1995 TELEMARK: Jomfruland, Kragerø 1.8.

Bestemming av *Aquila*-ørner andre enn kongeørn er en stor utfordring, og sikker identifikasjon krever gode observasjonsforhold og at observatøren vet nøyaktig hva man skal se etter. For en god innføring anbefales Harris, Shirihai and Christie (1996): *Birders Guide to European and Middle Eastern birds*.

Dvergørn *Hieraaetus pennatus*

- 1995 TELEMARK: Adult Jomfruland, Kragerø 12.8.

Dvergørn/haukørn *Hieraaetus pennatus/H. fasciatus*

- 1995 VESTFOLD: Skjellerøy, Nøtterøy 26.5.

Aftenfalk *Falco vespertinus*

- 1995 MØRE & ROMSDAL: 1K Bøvra, Surnadal 8.10.

Aftenfalk /lerkefalk *Falco vespertinus/F. subbuteo*

Individer som viser karakterer til en av de ovennevnte arter:

- 1994 VEST-AGDER: Tjørnemarka, Nordhassel, Farsund 30.4.

[Tartarfalk *Falco cherrug*]

- 1995 VEST-AGDER: Juvenil Gunnarsmyra, Farsund 30.7.

Vandrefalk *Falco peregrinus*

Fugler som viser karakterene til den østlige underarten *calidus*:

1995 AKERSHUS: Årnestangen, Rælingen 20.8- oktober.

Triel *Burhinus oedicnemus*

1995 AKERSHUS: Tårnåsen, Oppegård 18.4.

Ubestemt brakksvale *Glareola sp.*

Individer som ikke ble sikkert artsbestemt:

1991 VEST-AGDER: 1K+ Lista fyr, Farsund 15.10.

Kanadalo *Pluvialis dominica*

1995 ØSTFOLD: Kurefjorden, Rygge 14.10.

Damsnipe *Tringa stagnatilis*

1995 TELEMARK: Jomfruland, Kragerø 8.8.

Flekksnipe *Actitis macularia*

1979 NORD-TRØNDELAGE: Eidsbotn, Levanger 16. og 25.11, 13.12.* (F). Bildene viser en strandsnipe *A. hypoleuca*.

Polarsvømmesnipe *Phalaropus fulicarius*

1995 SØR-TRØNDELAGE: 2 ind. Valsneset, Bjugn 14.10.

Sørjo *Catharacta maccormicki*

1988 TELEMARK: Jomfruland, Kragerø 20.7.

Sabinemåke *Larus sabini*

1995 ROGALAND: IK Håtang, Hå 23.10.

Kanadahettemåke *Larus philadelphia*

1994 BUSKERUD: 1K Linnestranda, Lier 8.9. Funnet er returnert til behandling i LRSK Buskerud der den ble godkjent som 1K dvergmåke.

«Gulbeint gråmåke» *Larus argentatus «omissus»/*

L. a. cachinnans/michahellis

Individer som ikke ble sikkert underartsbestemt:

1995 NORD-TRØNDELAGE: Tangen - Halsøen, Stjørdal 26.2.

Turteldue *Streptopelia turtur* H

1994 ROGALAND: 2-8 ind. Bjørheimsvatnet, Strand mai-august.

Gulnebbgjøk/svartnebbgjøk

Coccyzus americanus/C. erythrophthalmus

Individer som ikke ble sikkert artsbestemt:

1994 AKERSHUS: Årnestangen, Nordre Øyeren, Rælingen 5.8.

Pigghaleseiler *Hirundapus caudacutus*

1993 FINNMARK: Lappoluobbal, Kautokeino 25.6.

Gaffelseiler *Apus pacificus*

1995 HORDALAND: Ulvikpollen, Ulvik 18.6.

Bieter *Merops apiaster*

1993 VEST-AGDER: 2K+ Dvergsnes, Kristiansand 20.9.

Blåråke *Coracias garrulus*

1994 BUSKERUD: 4 ind. Smådøladalen, Nore og Uvdal 15.8.

Kalanderlerke *Melanocorypha calandra*

1994 BUSKERUD: Schreinerhuset, Drammen 30.12.

Fjellkalanderlerke *Melanocorypha bimaculata*

1994 TELEMARK: Jomfruland, Kragerø 3.9.

Topplerke *Galerida cristata*

1978 HEDMARK: Åkersvika, Hamar 23.4.
1979 HEDMARK: 2 ind. Åkersvika, Hamar 23.9. Åkersvika, Hamar 28.2.
1980 HEDMARK: Hamar og Omland Bilruiter, Hedmark Fylkeshus, Hamar 1.3.1980.
1987 VEST-AGDER: Jåbekk, Mandal 28.3.

Mongolpiplerke *Anthus godlewskii*

1994 ROGALAND: Utsira 8.-9.10* (F). Bildene viser tartarpiplerke. S/H bilder i *Utsira Fuglestasjons årbok* 1995.

Markpiplerke *Anthus campestris*

1995 VEST-AGDER: Prestneset, Lyngdal 26.5. VESTFOLD: Ilene, Tønsberg 2.5. HORDLAND: Sandvin, Odda 28.-29.10. Bildene viser tartarpiplerke.

Sibirpiplerke *Anthus hodgsoni*

1984 ROGALAND: Utsira 14.-17.10.

Svartstrupe *Saxicola torquata*

Individer som viste karakterene til underarten *S. t. maura*:

1994 FINNMARK: ♂, trolig i par med busk-skvett ♀, Mortensnes, Nesseby ca. 12. - ca. 15.7* (F). Fuglen er en svartstrupe ♂, men underartstilhørigheten er ikke klarlagt.
1995 TELEMARK: 2K+ ♀ Jomfruland, Kragerø 7.9.

Bruntrost *Turdus naumanni*

Individer som viser karakterene til underarten *naumanni*:

1961 FINNMARK: Bjørnlien, Elvenes, Sør-Vanger 2.7.

Et opptak av det som angivelig skal være en syngende *T.n. naumanni* finnes på plate 10 i en serie fuglelyd-LP'er under tittelen «*The Peterson Field Guide Series*». Denne serien er opprinnelig utgitt av *Sveriges Radio*, med svensk tittel. Observatøren bekrefter at det aktuelle opptaket virkelig er gjort i Pasvik, men det finnes ingen beskrivelse av fuglen. Den aktuelle sangstrofen minner mye om rødvingetrost *Turdus iliacus* (J.O.Gjershaug i brev). Opptaket er nevnt på s. 968 i *Birds of the Western Palearctic (BWP) Vol. V* (Cramp 1988), som eneste tilgjengelige opptak av *naumanni*. Den omtales her som «vagrant in Norway and may be of subdued variant or subsong; strongly reminiscent of Redwing *Turdus iliacus*». Dette harmonerer ikke helt med beskrivelser av sangen til steppebrunstrost *Turdus naumanni eunomus* beskrevet samme sted i BWP, dessverre gis ingen beskrivelse av sangen til *naumanni*. Den bør likevel ikke være veldig ulik, de to er tross alt underarter tilhørende samme art.

Elvesanger *Locustella fluviatilis*

1995 ØSTFOLD: Fjøs, Trøgstad 12.7.

Vannsanger *Acrocephalus paludicola*

1991 ØSTFOLD: 2K+ Skårakilen, Fredrikstad 2.7. 2. gangs behandling etter anke.

Busksanger *Acrocephalus dumetorum*

1994 BUSKERUD: Fiskumvannet, Øvre Eiker 11.6.
1995 HEDMARK: Lonken, Steinmosletta, Alvdal 23. og 26.6.
OPPLAND: ♂ Kolbu, Vestre Toten 18.-19.6.

Møller *Sylvia curruca*

Individer som viste karakterer til underarten *blythi*:
1995 ROGALAND: 2K+ Utsira 10.10, 2K+ Utsira 14.10.

Se faktarute s. 6 for kommentarer til underartsbestemming av møller.

Østsanger *Phylloscopus trochiloides*

1993 HEDMARK: ♂ N-NØ for Innbygda, Trysil 25.6.

Lappsanger *Phylloscopus borealis*

1994 FINNMARK: Luftjok, Vadsø mellom 4. og 11.6.

Brunsanger *Phylloscopus fuscatus*

1995 ROGALAND: Ringmerket Mydland, Sokndal 18.9* (F). Bilder viser gransanger *P. collybita*. Herberg, Utsira 9.10.

Gransanger *Phylloscopus collybita*

Individer som viser karakterer til underarten *tristis*:
1989 MØRE & ROMSDAL: Sætre, Lauvstad, Volda 28.10.
1990 MØRE & ROMSDAL: Male, Fræna 14.10.
1992 MØRE & ROMSDAL: Kvalvågdaalen, Frei 3.10; Ona, Sandøy 4.10
1993 MØRE & ROMSDAL: Sætre, Lauvstad, Volda 31.10; Tueneset, Ålesund 6.11.
1994 ROGALAND: 2K+ Utsira 8.10* (F). VEST-AGDER: 1K+ Jåbekk, Mandal 4.10; 3 2K+ Mønstermyr, Flekkefjord 9. (2 ind.) og 16.10* (F). 1K+ Jåbekk, Mandal 14.10. 1K+ Jåbekk, Mandal 16.10* (F).
1995 AKERSHUS: Årnestangen, Rælingen 1.10.

Skjeggmeis *Panurus biarmicus*

1992 ØSTFOLD: 2 ind. Øra, Fredrikstad 20.12.

Stjertmeis *Aegithalos caudatus*

Individer som viser karakterer til underarten *euro-paeus*:

1994 TELEMARK: Jomfruland, Kragerø 27.10* (F). Bildene viser en 1K *caudatus* med rester av juvenile fjær i hodet.

Gråsisik *Carduelis flammea*

Individer som viser karakterer til underarten *islandica*

1995 ROGALAND: 2K+ Utsira 29.10.

Polarsisik *Carduelis hornemanni*

Individer som viste karakterer til underarten *hornemanni*:

1991 NORD-TRØNDELAGE: 2K+ Sklinna, Leka 5.10 og 10.10.
1995 NORD-TRØNDELAGE: 5 1K+ Sklinna, Leka 27.-28.9.

Sibirspurv *Emberiza aureola*

1995 SØR-TRØNDELAGE: ♂ Røros gård, Røros 4.7.

Svarthodespurv *Emberiza melanocephala*

1995 AKERSHUS: 2K+ ♂ Høvik, Bærum 29.4.

Kornspurv *Miliaria calandra*

1988 VEST-AGDER: Jåbekk, Mandal 6.4.

1994 VEST-AGDER: Jåbekk, Mandal 7.8.

Summary

Report on rare birds in Norway in 1995
By the Norwegian rare birds committee
(NSKF)

This is the 20th annual report from the Norwegian rarities committee (NSKF). Published here are reported rarities from 1995 as well as older, recently reported records. NSKF has processed a total of 302 records during the last year, of which 66 % are accepted. This includes records of three species new to the Norwegian Category A list: Short-toed Eagle *Circaetus gallicus*, American Golden Plover *Pluvialis dominica* and Blyth's Pipit *Anthus godlewskii*. A hybrid Wigeon *Anas penelope* x American Wigeon *Anas americana* (or Chiloe Wigeon *Anas sibirica*) is the first Norwegian record. The first Chiffchaff *Phylloscopus collybita* belonging to the *tristis* subspecies has also been accepted, after this subspecies was recently added to the list of species examined by the committee. Other records of special interest published here include Norway's 5th Cory's Shearwater *Calonectris diomedea*, 9th Red-breasted Goose *Branta ruficollis*, 2nd American Black Duck *Anas rubripes*, 2nd hybrid Ring-necked Duck *Aythya collaris* x Tufted Duck *Aythya fuligula*, 4th Harlequin Duck *Histrionicus histrionicus*, 5th hybrid Goldeneye *Bucephala clangula* x Smew *Mergellus albellus*, 6th Steppe Eagle *Aquila nipalensis*, 7th Stone Curlew *Burhinus oedipnemus*, 9th Pacific Golden Plover *Pluvialis fulva*, 10th Marsh Sandpiper *Tringa stagnatilis*, 2nd Bonaparte's Gull *Larus philadelphia*, 6th Whiskered Tern *Chlidonias hybridus*, 2nd Needle-tailed Swift *Hirundapus caudactis*, 4th Pallid Swift *Apus pallidus*, 3rd hybrid Great Spotted Woodpecker *Dendrocopos major* x White-backed Woodpecker *Dendrocopos leucotos*, 5th Red-flanked Bluetail *Tarsiger cyanurus*, 5th and 6th Pallas's Grasshopper Warblers *Locustella certhiola*, 3rd Paddyfield Warbler *Acrocephalus agricola*, 7th Isabelline Shrike *Lanius isabellinus* and 7th and 8th Pine Buntings *Emberiza leucocephalus*.

A record of Naumann's Thrush *Turdus n. naumanni* from Elvenes, Finnmark mentioned in BWP vol. V under «voice» as only available record of a singing *naumanni*, has been rejected. The record is probably of a Redwing *T. iliacus*.

The numbers in brackets after the species scientific name, for example (40/246 - 31/152) refers respectively to the total number of observations/total number of individuals (1) up to and including 1994 and (2) in 1995, (3) limitations given of records reported (e.g. «H» means only breeding records needs acceptance.

The details for each record are: (1) year, (2) county, (3) number of individuals if more than one, (4) age and sex if known (1K= first calendar year, 2K= second calendar year, 2K+= second calendar year or older etc., (5) «ringmerket»

means that the bird was ringed, (6) locality, (7) date(s), (8) * if the record was complemented by positive evidence (for example photographs or sound recordings), (9) type of evidence, (10) observer names in brackets, (11) comments concerning the record evidence and/or references to where photographs of the bird have been published earlier, (12) roughly the species normal distribution and (13) comments concerning the record.

Litteratur

- Baker, K. 1988. Identification of Siberian and other forms of Lesser Whitethroat. *British Birds* 81: 382-390.
- Bentz, P.G. 1986. Sjeldne fugler i Norge i 1983. Rapport fra Norsk sjeldnehetskomité for fugl (NSKF), NZF og NOF. *Vår Fuglefauna* 9: 29-33.
- Bentz, P.G. 1986. Sjeldne fugler i Norge i 1984. Rapport fra Norsk sjeldnehetskomité for fugl (NSKF), NZF og NOF. *Vår Fuglefauna* 9: 243-249.
- Bentz, P.G. 1987. Sjeldne fugler i Norge i 1985. Rapport fra Norsk sjeldnehetskomité for fugl (NSKF), NZF og NOF. *Vår Fuglefauna* 10: 91-95.
- Bentz, P.G. 1988. Sjeldne fugler i Norge i 1986. Rapport fra Norsk sjeldnehetskomité for fugl (NSKF), NZF og NOF. *Vår Fuglefauna* 11: 87-95.
- Bentz, P.G. 1989. Sjeldne fugler i Norge i 1987. Rapport fra Norsk sjeldnehetskomité for fugl (NSKF), NZF og NOF. *Vår Fuglefauna* 12: 101-110.
- Bentz, P.G. & Clarke, A.W. 1990. Sjeldne fugler i Norge i 1988. Rapport fra Norsk sjeldnehetskomité for fugl (NSKF), NZF og NOF. *Vår Fuglefauna* 13: 131-143.
- Bosy, R.G. & Clarke, A.W. 1993. Sjeldne fugler i Norge i 1991. Rapport fra Norsk sjeldnehetskomité for fugl (NSKF). *Vår Fuglefauna* 16: 205-225.
- Cederroth, C. 1996. I solskenet blixtrar det blått kring *Tarsiger* säger Kjell Kolthoff. *Vår Fågelvärld* 55: 20-21.
- Clarke, A.W. 1991. Sjeldne fugler i Norge i 1989. Rapport fra Norsk sjeldnehetskomité for fugl (NSKF), NZF og NOF. *Vår Fuglefauna* 14: 135-150.
- Clarke, A.W. 1992. Sjeldne fugler i Norge i 1990. Rapport fra Norsk sjeldnehetskomité for fugl (NSKF). *Vår Fuglefauna* 15: 139-155.
- Cramp, S. (red.) 1988. *The Birds of the Western Palearctic*. Vol. V. Oxford University Press, Oxford.
- Cramp, S. (red.) 1992. *The Birds of the Western Palearctic*. Vol. VI. Oxford University Press, Oxford.
- Cramp, S. & Simmons, K.E.L. (red.) 1980. *The Birds of the Western Palearctic*. Vol. II. Oxford University Press, Oxford.
- Dunn, E. 1994. *Species of European conservation concern, category 4*. S. 439-469 i: Tucker, G.M. & Heath, M.F. (red.): *Birds in Europe - their conservation status*. BirdLife Conservation Series no. 3. BirdLife International, Cambridge, U.K.
- Forsberg, B. 1995. Ångshök på långsamt fram-marsch i Sverige. *Vår Fågelvärld* 54: 2-3.
- Gustad, J.R. 1994. Sjeldne fugler i Norge i 1992. Rapport fra Norsk sjeldnehetskomité for fugl (NSKF). *Vår Fuglefauna* 17: 259-278.
- Gustad, J.R. 1995. Sjeldne fugler i Norge i 1993 og 1994. Rapport fra Norsk sjeldnehetskomité for fugl (NSKF). *Vår Fuglefauna* 18: 259-302.
- Gustafsson, D. & Ohman, E. 1996. Aktuella observationer 1. juni - 15. augusti 1996. *Vår*

Fågelvärld 55: 46-49.

- Haftorn, S. 1971. *Norges fugler*. Universitetsforlaget, Oslo. 862 s.
- Harris, A., Tucker, L. & Vinicombe, K. 1990. *The Macmillan Field Guide to Bird Identification*. Macmillan, London. 224 s.
- Harris, A., Shirihai, H. & Christie, D. 1996. *The Macmillan Birders Guide to European and Middle Eastern Birds*. Macmillan, London. 248 s.
- Hayman, P., Marchant, J. & Prater, T. 1986. *Shorebirds*. Christopher Helm, London. 412 s.
- Heggland, H. 1996. Gråseiler 3. juni 1995, en ny art for Utsira. *Utsira Fuglestasjons Årbok 1995*: 57-70.
- Jenni, L., Karlsson, L. & Winkler, R. 1995. Comments on the ageing of the key species. In: Barlein, F. (red.): *Manual of Field Methods*. European-African songbird migration network. Wilhelmshaven.
- Ludvigsen, J.S.L. 1997. Rødfotand i Vasshusvikvatnet, Klepp, en ny art for Rogaland. Litt om forekomsten av rødfotand i Europa, spontan og i fangenskap. *Falco* 26: 218-220.
- Malling-Olsen, K. 1995. Blek tornseglare i Falsterbo 3.7.1991 — det första fyndet i Sverige. *Anser* 34: 130-133.
- Mitchell, D. & Young, S. 1997. *Photographic Handbook of the rare birds of Britain and Europe*. New Holland.
- Mjøs, A.T. & Solheim, K.E. 1995. Europas østligste funn av ringnebbmåke i Vardø — og litt om artens hekkestatus, opptreden i Norge og kjennetegn i felt. *Vår Fuglefauna* 18: 147-153.
- Olsson, P. 1994. Hybrider mellom ladusvala (*Hirundo rustica*) och hussvala (*Delichon urbica*). *Anser* 33: 121-123.
- Rabben, J. 1995. Ein sjeldan sporv på Stord. *Vår Fuglefauna* 18: 54-55.
- Rasmussen, P.A.F. 1997. Sjeldne fugle i Danmark og Grønland i 1995 og 1996. *Dansk Orn. Foren. Tidsskr.* 91: 133-150.
- Ree, V. 1980. Rapport fra NSKFs virksomhet 1979. *Vår Fuglefauna* 3: 245-278.
- Ree, V. 1984. Norges første tyrkerduer *Streptopelia decaocto*. *Vår Fuglefauna* 3: 245-278.
- Rogers, M.J. and the Rarities Committee, with comments by P.M. Ellis & A.M. Stoddart 1995. Report on rare birds in Great Britain in 1994. *British Birds* 88: 493-558.
- Rogers, M.J. and the Rarities Committee, with comments by K.D. Shaw & P.M. Ellis 1996. Report on rare birds in Great Britain in 1995. *British Birds* 89: 481-531.
- Rogers, M.J. and the Rarities Committee, with comments by K.D. Shaw & G. Walbridge 1997. Report on rare birds in Great Britain in 1996. *British Birds* 90: 453-522.
- Svensson, L. 1990. Identification of «Siberian» Lesser Whitethroats. *British Birds* 83: 210-211.
- Svensson, L. 1992. *Identification Guide to European Passerines*. 4. utgave. Stockholm.
- Søby, E., Christensen, K. & Hansen, L.G. 1997. Fugle i Danmark 1995. *Dansk Orn. Foren. Tidsskr.* 91: 5-48.
- Tucker, G.M. & Heath, M.F. (red.) 1994. *Birds in Europe - their conservation status*. BirdLife Conservation Series no. 3. BirdLife International, Cambridge, U.K. 600 s.
- Tveit, B.O. 1997. Hvordan skille svarthalsdykker fra hornedykker i felt. *Vår Fuglefauna* 20: 132-134.
- Tyrberg, T. 1995. Fågelrapport for 1994. *Vår Fågelvärld Supplement nr. 22*: 67-122.
- Tyrberg, T. 1996. Fågelrapport for 1995. *Vår Fågelvärld Supplement nr. 25*: 67-120.
- van den Berg, A. & Sangster, G. 1995. WP Reports. *Dutch Birding* 17: 118-124.
- Vargas, L., Veprik, R., Gergely, J., Széll, A., Csihar, L. & Staudinger, I. 1996. First results of ringing Mediterranean Gulls in Hungary and Vojvodina. *Túzok* 1: 116-123.

Hvilke arter/underarter skal rapporteres til NSKF?

Which species/subspecies should be reported to the Norwegian rare birds committee?

I tillegg til alle nye arter og underarter for Norge samt alle hybrider og nye hekkearter for landet, skal følgende vurderes av NSKF (* angir at kun funn utenfor Svalbard, Bjørnøya, Jan Mayen og de arktiske havområder skal vurderes):

Arter Species:

Svarthalsdykker *Podiceps nigricollis*
Svartbrynalbatross *Diomedea melanophris*
Tristanalbatross *D. chlororhynchos*
Gulnebblire *Calonectris diomedea*
Storlire *Puffinus gravis*
Middelhavslire *P. yelkouan*
Wilsonstormsvale *Oceanites oceanicus*
Hvitpelikan *Pelecanus onocrotalus*
Krøllpelikan *P. crispus*
Rørdrum *Botaurus stellaris*
Amerikarørdrum *B. lentiginosus*
Dvergørdrum *Ixobrychus minutus*
Natthegre *Nycticorax nycticorax*
Vinhegre *Ardeola bacchus*
Kuhegre *Bubulcus ibis*
Silkehegre *Egretta garzetta*
Egretthegre *E. alba*
Purpurhegre *Ardea purpurea*
Svartstork *Ciconia nigra*
Stork *C. ciconia*
Bronseibis *Plegadis falcinellus*
Skjæstork *Platalea leucorodia*
Flamingo *Phoenicopterus ruber*
Rødhalsgås *Branta ruficollis*
Rustand *Tadorna ferruginea*
Amerikablesand *Anas americana*
Gulkinnand *A. formosa*
Rødfotand *A. rubripes*
Blåvingeand *A. discors*
Rødhodeand *Netta rufina*
Ringand *Aythya collaris*
Hvitøyeand *A. nyroca*
Brilleærfugl *Somateria fischeri*
Harlekinand *Histrionicus histrionicus*
Brilleand *Melanitta perspicillata*
Islandsand *Bucephala islandica*
Hjelmfiskand *Mergus cucullatus*
Stivhaleand *Oxyura jamaicensis*
Svartglente *Milvus migrans*
Glente *M. milvus*
Båndhavørn *Haliaeetus leucoryphus*
Åtselgribb *Neophron percnopterus*
Slangeørn *Circaetus gallicus*
Steppehauk *Circus macrourus*
Enghauk *C. pygargus*
Prærievåk *Buteo swainsoni*
Ørnvåk *B. rufinus*
Steppørn *A. nipalensis*
Dvergørn *Hieraetus pennatus*
Aftenfalk *Falco vespertinus*
Sumprikse *Porzana parva*
Amerikapurpurhøne *Porphyryla martinica*
Sultanhøne *Porphyrio porphyrio*
Jomfrutrane *Anthropoides virgo*
Dvergtrappe *Tetrax tetrax*
Stortrappe *Otis tarda*
Stylteløper *Himantopus himantopus*
Triel *Burhinus oediconemus*
Ørkenløper *Cursorius cursor*
Brakksvale *Glareola pratincola*
Steppebrakksvale *G. nordmanni*
Tobeltelo *Charadrius vociferus*
Kittlitzlo *C. pecuarius*
Hvitbrystlo *C. alexandrinus*
Mongollo *C. mongolus*
Ørkenlo *C. leschenaultii*
Rødbrystlo *C. asiaticus*
Kanadalo *Pluvialis dominica*
Sibirlo *P. fulva*
Sibirsnipe *Calidris tenuirostris*
Sandnsipe *C. pusilla*

Bonapartesnipe *C. fuscicollis*
Gulbrystsnipe *C. bairdii*
Alaskasnipe *C. melanotos*
Spisshalsnipe *C. acuminata*
Styltesnipe *Micropalama himantopus*
Rustsnipe *Tryngites subruficollis*
Kortnebbekkasinsnipe *Limnodromus griseus*
Langnebbekkasinsnipe *L. scolopaceus*
Dvergspove *Numenius minutus*
Præriesnipe *Bartramia longicauda*
Damsnipe *Tringa stagnatilis*
Plystresnipe *T. melanoleuca*
Gulbeinsnipe *T. flavipes*
Terekksnipe *Xenus cinereus*
Flekksnipe *Actitis macularia*
Willettsnipe *Catoptrophorus semipalmatus*
Hvitalesvømmesnipe *Phalaropus tricolor*
Polarsvømmesnipe* *P. fulicarius*
Steppemåke *Larus ichthyaetus*
Svartehavsmåke *L. melanocephalus*
Franklinmåke *L. pipixcan*
Sabinemåke* *L. sabini*
Kanadahettemåke *L. philadelphia*
Ringnebbmåke *L. delawarensis*
Rosenmåke* *Rhodostethia rosea*
Ismåke* *Pagophila eburnea*
Sandterne *Gelochelidon nilotica*
Kongeterne *Sterna maxima*
Rosenterne *S. dougallii*
Hvitkinnsvarterne *Chlidonias hybridus*
Hvitvingesvarterne *C. leucopterus*
Steppehøne *Syrnhaptes paradoxus*
Mongolturteldue *Streptopelia orientalis*
Skjæreggjøk *Clamator glandarius*
Gulnebbgjøk *Coccyzus americanus*
Tårnugle *Tyto alba*
Dvergornugle *Otus scops*
Pigghalseiler *Hirundapus caudacutus*
Gråseiler *Apus pallidus*
Alpeseiler *A. melba*
Kafferseiler *A. caffer*
Bieter *Merops apiaster*
Blåråke *Coracias garrulus*
Kalendarlerke *Melanocorypha calandra*
Dverglerke *Calandrella brachydactyla*
Flekkdverglerke *C. rufescens*
Topplerke *Galerida cristata*
Amursvale *Hirundo daurica*
Mongolpiplerke *Anthus godlewskii*
Markpiplerke *A. campestris*
Sibirpiplerke *A. hodgsoni*
Tundrapiplerke *A. gustavi*
Sitronerle *Motacilla citreola*
Alpejernspur *Prunella collaris*
Hekksanger *Cercotrichas galactotes*
Sørmattergal *Luscinia megarhynchos*
Blåstjert *Tarsiger cyanurus*
Hvitstruattergal *Irania gutturalis*
Isabellasteinskvtett *Oenanthe isabellina*
Svartstrupesteinskvtett *O. pleschanka*
Middelhavssteinskvtett *O. hispanica*
Ørkensteinskvtett *O. deserti*
Svartsteinskvtett *O. leucura*
Steintrost *Monticola saxatilis*
Gulltrost *Zoothera dauma*
Sibirtrost *Z. sibirica*
Brunkinnskogtrost *Catharus ustulatus*
Gråkinnskogtrost *C. minimus*
Gråstrupetrost *Turdus obscurus*
Bruntrost *T. naumanni*
Taigatrost *T. ruficollis*

Vandretrost *T. migratorius*
Starrsanger *Locustella certhiola*
Stripesanger *L. lanceolata*
Elvesanger *L. fluviatilis*
Sumpsanger *L. luscinioides*
Vannsanger *Acrocephalus paludicola*
Åkersanger *A. agricola*
Busksanger *A. dumetorum*
Trostesanger *A. arundinaceus*
Dvergspottesanger *Hippolais caligata*
Spottesanger *H. polyglotta*
Rødstrupesanger *Sylvia cantillans*
Svarthodesanger *S. melanocephala*
Østsanger *Phylloscopus trochiloides*
Lappsanger *P. borealis*
Fuglekongesanger *P. proregulus*
Viersanger *P. schwarzi*
Bruntsanger *P. fuscatus*
Bonellsanger *P. bonelli*
Rødtoppfuglekonge *Regulus ignicapillus*
Halsbåndfluesnapper *Ficedula albicollis*
Skjeggmeis *Parurus biarmicus* (→ 31.12.94)
Pungmeis *Remiz pendulinus*
Rødhalevarsler *Lanius isabellinus*
Rosenvarsler *L. minor*
Rødhodevarsler *L. senator*
Mandsjuristær *Sturnus sturninus*
Rosenstær *S. roseus*
Middelhavsspurv *Passer hispaniolensis*
Gulirisk *Serinus serinus*
Gultrykknebb *Hesperiphona vespertina*
Sangspurv *Zonotrichia melodia*
Vinterjunko *Junco hyemalis*
Hvitthodespurv *Emberiza leucocephalos*
Kastanjespurv *E. rutila*
Sibirspurv *E. aureola*
Brunthodespurv *E. bruniceps*
Svartthodespurv *E. melanocephala*
Kornspurv *Miliaria calandra*
Sisselspurv *Spiza americana*
Rosenbrysttrykknebb *Pheucticus ludovicianus*
Blåtrykknebb *Guiraca caerulea*
Bobolink *Dolichonyx oryzivorus*
Brunhodettrupial *Molothrus ater*
Nordtrupial *Icterus galbula*

Fugler som viser karakterene til følgende underarter Subspecies:

Krikkand *Anas crecca carolinensis*
Hønsenhauk *Accipiter gentilis buteoides*
Musvåk; Russevåk *Buteo buteo vulpinus*
Dvergfalk *Falco columbarius subaesalon*
Vandrefalk *Falco peregrinus calidus*
Myrsnipe *Calidris alpina arctica*
Myrsnipe *Calidris alpina sakhalina*
Gulerle *Motacilla flava feldlegg*
Linerle *Motacilla alba subpersonata*
Blåstrupe *Luscinia svecica cyaneola*
Svartstrupe *Saxicola torquata maura /stegnegeri*
Svartstrupe *Saxicola torquata variegata*
Møller *Sylvia curruca blythi*
Gulbrynsanger *Phylloscopus inornatus humei*
Gransanger *Phylloscopus collybita tristis*
Spettmeis *Sitta europaea asiatica*
Varsler *Lanius excubitor sibiricus*
Varsler *Lanius excubitor pallidirostris*
Varsler *Lanius excubitor meridionalis*
Gråsisik *Carduelis flammæa rostrata*
Polarsisik *Carduelis hornemanni hornemanni*
Snøspurv *Plectrophenax nivalis vlasowae*